

O kai išvarginta mūs žemė
Pakvips pavasario kvapais,
Išeis tada iš miško broliai
Ir laisvės himną užgiedos!

O mes jūs, Lietuvos gynėjai,
Širdim sutiksim atvira,
Iškelsim vėliavą trispalvę,
Ir vėl laisva bus Lietuva!

Laisvė Lietuvos
Atgimimo Sąjūda

Laisvoji Lietuva

11142

FREE LITHUANIA

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL.

Telef: FR 6-5416

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

EINA XVIII METUS

1964 VASARIO - FEBRUARY 6

Nr. 3(921)

Lietuvos istorijoje turime tris laikotarpius, kurie vaidina nepaprastą vaidmenį. Jie sudaro pagrindinę ašį, apie kurią sukasi šakota, garbinga, didinga Lietuvos istorija. Visi trys laikotarpiai neatskiriama tarp savęs suaugę, vienas kitą papildė, parodė, kad viena pažėdus, pažėdžiama ir visa Lietuvos istorija, jos garbė, didingumas.

Tad pažvelkime į tuos tris laikotarpius, kuriuos pavadinsime: karaliaus MINDAUGO, VYTAUTO DIDŽIOJO ir 16 VASARIO.

KARALIUS MINDAUGAS

Lietuvių tautos kilmės šeimos gyvenimo neatmenamų laikų Baltijos pakrantėse, apimamos Nemuno Nerios, Dauguvos ir Priegliaus baseinų. Deja, jos nesudarė suvienytos Lietuvos valstybės, nepalikę jokių istorinių šaltinių. Raštinė mūsų tautos istorija prasideda Mindaugo laikotarpiu. Jis sujungė lietuvių kilmės gimines, jų žemes; padėjo Lietuvos valstybinės galybės pamatus.

Apie 1240 metus kunigaikštis Mindaugas jau žinomas, garsus, valdo stiprią ir galingą Lietuvos valstybę. Nelengva buvo Mindaugui sujungti mažesnius ir smulkesnius lietuvių kilmės kunigaikštis.

Mindaugas pirmas suprato, kad tik susijungusi Lietuva galės išlaikyti savitvį, turės pakankamai jėgų apginti nuo gausių priešų savo sodybas ir valstybės teritoriją.

Parodęs geležinę valią, plieno kietumą ryžtą, išmintingumą, Mindaugas savąjį tikslą pasiekia. Lietuvos suvienijimas tapo istoriniu faktu.

Mindaugas suprato, kad kraštui reikia naujų reformų, ypač reikia keisti senąją pagoniją, kad susilyginus su Vakarų kraštais. O Vakarų Europa jau buvo senai priėmusi krikščionybę, kada rytų Europoje seno pagonių tikėjimo tebesilaikė rusai, lenkai, lietuviai. Pagaliau X-tame amžiuje rusai ir lenkai apsikrikštijo. Nuo to meto lietuviams, kurie šiame Europos rajone vieni tesilaikė pagonybę, pasidarė sunku gyventi. Mat lietuvių apkrikštyjimo priešdanga, lenkai ir rusai ėmė puldinėti lietuvių sodybas. Atsiradus vokiečių kryžiuočių ordinui, padėtis dar daugiau susikomplicavo ir iškielo nauji jaunai valstybei pavojai.

Mindaugas puikiai suprato padėtį ir jau 1250 metais sutiko apsikrikštyti. Krikšto apeigas atliko vysk. Andrius iš Sirlando. Netrukus, 1252 metų pabaigoje Mindaugas išgavo iš popiežiaus leidimą vainikuotis Lietuvos karaliumi.

1253 metų vasarą savo sostinėje Kernavėje ar Liškiavoje (pirmoji prie Nerios, antroji prie Nemuno), dalyvaudamas gausybėje garsių svečių, Mindaugas apvainikuojamas Lietuvos karaliumi.

Svarbi valanda Lietuvos istorijoje. Lietuva, plati ir galinga valstybė su krikščionių valdovu priešakyje, pasidarė lygi visoms kitoms Europos

LIETUVAI 711 METŲ MŪSŲ TAUTINĖS ŠVENTĖS IŠVAKARĖSE. MINDAUGAS, VYTAUTAS DIDYSIS IR VASARIO 16

valstybėms.

Mindaugo padėtus Lietuvos suvienijimo pamatus išlaikė Treniota (Mindaugo žudikas 1263), Traidenis (1270-1293), Vytenis (1293-1316), Gediminas (1316-1341), Jaunutis (1341-1345), Algirdas ir Kęstutis (1345-1377 ir 1382).

VYTAUTAS DIDYSIS

Karaliaus Mindaugo padėtus Lietuvos galybės pamatus iškėlė Vytautas Didysis savomis kovomis, genijalia politine išmintimi, puikią karių vadovybę. Čia reikia pažymėti, kad Mindaugo krikštas buvo paviršutiniškas. Tauta laikėsi savo senos tikėjimo. Nužudžius Jogailai didįjį kunigaikštį Kęstutį 1382 metais, jo sūnus Vytautas pradėjo sunkias kovas už Lietuvos pilną laisvę, savo teises kurias stengėsi sunaikinti jo gimintis Jogaila. Per dešimtį metų (1382-1392) Vytautas išsikovojo savo tei-

Rašo - K. Tautkus

ses ir paėmė valdyti sujungta Lietuvos balstybę. Lietuvos teritorija praplečiama nuo Baltijos jūros iki Juodųjų. Tačiau aršieji Lietuvos priešai vokiečių kryžiuočiai vis tebevargino, užpuldinėjo, naikino Lietuvos pasienio sritis. Vytautas, susitaręs su Lenkijos karaliumi Jogaila pasikvietęs talkon rusų, totorių kuni gaikščius, pasamdęs čekus, pasiruošė lemtingam karui su kryžiuočiais.

1410 m. liepos 15 d. ties Žalgiriu

(Grunvaldu-Tanenbergu) Lietuvos ir Lenkijos kariuomenė stoja į kovą Kovai vadovauja Vytautas ir ji sukiomis aukomis laimima. Kryžiuočių ordinas sumušamas. Žuvo ir didysis ordino magistras Ulrichas Jungingenas.

1387 metais Vytautas Lietuvą vėl krikštija. Lietuva galinga, plati. Tačiau ankstesnės kovos priverčia susijungti su Lenkija, kad atsispjyrus vokiečiams. Dabar Vytauto tikslas - atpalaiduoti Lietuvą nuo bet kokių ryšių su Lenkija!

1429 metų Lucko suvažiavime buvo pasiūlyta Vytautą karūnuoti Lietuvos karaliumi. Pasipriešina lenkai. Vytautas užsispiria. 1430 m. spalio 8 d. buvo numatyta kaip karūnavimo data. Bet pasiūstą imperatoriaus vainiką Vytautui, lenkai sulaiko. Antrosios vainikavimo datos - lapkričio 8 d. Vytautas nebesulaukia. Nuo išaugusios petyje voties, Vytautas

Didysis, turėdamas 80 metų, Trakų pilyje miršta 1430 m. spalio 27 d.

VASARIO 16-oji

Nors po Vytauto Didžiojo mirties Lietuvos galybė ėmė silpnėti, bet visi valdovai stengėsi kraštą išlaikyti sujungtą ir savistovų. Deja, neatsirado antrojo Vytauto, neiškilo nei pas vieną jame buvusių politinių ir karinių gabumų. Susijungimas su Lenkija atnešė Lietuvai nelaimę.

Lietuvos kaimynai rusai ir vokiečiai sustiprėjo, iškylo. Buvo bandoma su jais kovoti, bet niekas nepadėjo. Lietuva ir Lenkija 1795 metais susilaukia galutinio padalinimo. Lietuva patenka po Maskvos carienės Kotrynos II vergija. Tautos patriotų pastangos sukilimais 1861, 1863 ir 1905 metais neatneša Lietuvai laisvės. Betgi, tačiau, visos tos nesekmės neišplėšė iš tautos laisvės troškulo, ji ruseno žmonių širdyse, ypač tai Lietuvos kaimo šiaudinėje pastogėje, pasislėpusi milo sėrmėgje. Iš kaimo moksle prasimūšę vyrai, slapta skiėpijo lietuviams laisvės meilę, dainavo apie užtekančią laisvės aušrą, kėlė tautą iš miego.

Po 123 metų sunkios vergijos Lietuva kėlėsi, paskelbdama pasauliui, kad ji nutraukė visus priklausomybės ryšius su kitomis valstybėmis, kad ji atstatė Lietuvos laisvės ir savistovumo tęstinumą. Šis laikotarpis vadinamas VASARIO 16-tosios laikotarpiu. Jis prasidėjo 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Tarybai Vilniuje pasirašius Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą.

Taigi, visi trys laikotarpiai vėl susijungė į tęstinę Lietuvos istoriją. Atsiminkime, kad 16 Vasario aktu nebuvo įkurta Lietuvos valstybė, kaip mes minėdami šią šventę dažnai rašome ir kalbame, Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė buvo atstatyta!

Gana skaudžiai suklastojo giliosios senovės Lietuvos istoriją mūsų priešai. Dabar, esant Lietuvos okupuotai, šis darbas tęsiamas naujojo okupanto - bolševiko - Lietuvos istorija ir vėl klastojama...

Kiekvienas kraštas didžiuojasi savo valstybiniu senumu, istorine praeitimi. Kaip suprasti mūsų kuklumą ar santurumą? Kokiu vardu pavadinti? Minėdami mūsų tautines šventes, netaikykime jų trumpiems ar paskiriems istorijos laikotarpiams, bet imkime ir kalbėkime apie visus tris svarbiuosius, kurie siekia mūsų giliają senovę, mūsų protėvių-bočių ir mūsų tėvų bei mūsų kartas. Tai yra viena ir ta pati mūsų tautos istorija! Ir tai nėra prašymas, siūlymas, bet kiekvieno lietuvių tautinė pareiga! Gana akcentuoti, kad tik nuo Vasario 16 dienos prasideda mūsų laisvės ir nepriklausomybės laikotarpis! LIETUVOS amžius prasideda su karaliaus MINDAUGO laikotarpiu ir minėkime jį, kaip LIETUVOS VALS TYBĖS gimimo datą!

Lietuvos Valstybės Iškūrėjas KARALIUS MINDAUGAS

LAISVĖS VARPE! Skambink per amžius Vaikams
Lietuvos - tas nevertas laisvės, kas negina Jos

IMPERFECT IN ORIGINAL

Vasario 16-oji ir Savanoriai - Kūrėjai

... "Nerasi tu niekur, niekad nera si, ką tau savanoriai parnešė basi..."
J. Graičiūnas

Kartais kokių iškilimų proga prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo, bažnyčioje ar kur salėje pasirodo vėliava, jau senyvo žmogaus nešama, su įrašu: "DIEVE PADEKTEVYNE, GINAM". Tai 1918-20m savanorių-kūrėjų sąjungos vėliava.

Kas tie savanoriai-kūrėjai ir iš kur jie atsirado? Daug kam: mūsų jauniems, čia gimusiems jaunuoliams, seniau imigravusiems lietuviams "savanorio" sąvoka nevisai aiški. Juoba, kad kai kurie "pažangieji", pagal "generalinę liniją" aiškina, būk savanoriai esą vadinami todėl, kad savo noru čia suvažiavę, pa bėgę nuo tarybinės santvarkos asmenys, skleidžią nedraugišką propa gandą prieš "demokratiškiausią" pasaulyje Tarybų šalies "darbininkų valdžią" ir pan.

Pravartu todėl keletą žodžių apie savanorius, jų organizaciją, o kartu ir apie Vasario 16-ją parašyti, kad klaidinami žmonės žinotų apie juos teisybę.

Palietus šį klausimą, vaizdumo dėliai, tenka žvilgtelti į netolimą mūsų tautos praeitį.

Praradus valstybinę nepriklausomybę, tegu ir drauge su Lenkija, virš 120 metų Lietuva kentė rusų caristinę priespaudą. Lietuvių tauta buvo naikinama dvasiškai, medžiagiškai, žalota religijai ir daryta viskas, kad ne tik lietuvių tauta, o ir jos vardas išnyktų, kaip lašas ant įkaitinto akmens. "Lietuvio" sąvoka buvo suplakta su "chlopo", "muziko", "mierzavco", "miatjezniko". Nenustabu tat, kad anomet nemazda lietuvių išėjusių Rusijoje mokslus, nenorėdavę save laikyti lietuviams: išikurdavo kur Rusijoje, vesdavo rusus ar kitas svetimtautes ir taip žūdavo savo tautai. Buvo, tiesa, ir priešingų reiškinių: inteligentiai nenutraukdavo ryšių su savo gimtuo kraštu, kaimu, kurio karžygiškos moterys, dūminėse pirkiose prie ratelio, mokė mažutėlius, sklaidė šviešą, palaikė ir skatino lietuviybę.

Anuomet, kai lietuvių inteligentai-bajorai neišlaikė tautinio egzaminu ir įsilungė į lenkų ar rusų tautas, lietuviškas kaimas kantriai atlaikė priespaudą ir, it motina kūdikį, išsaugojo nepriklausomybės lūkestį.

1918 m., didžiam karui ir pabai gą linkstant, nors vokiečiai dar tvirtai suspaudė laikė Lietuvą, Vilniuje susirinkusi Lietuvos Taryba paskelbė atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje.

Šis Vasario 16 d. aktas, nors buv labai svarbus žingsnis į Lietuvos nepriklausomybę, bet nepriklausomos Lietuvos tuo dar neatkūrė. Tai buvo tik tartas žodis - lietuvių tautos valia, tačiau reikėjo jį dar realizuoti.

Lietuva okupantų buvo taip iščiulpta, kad ji neturėjo nieko, kuo būtų galėjusi pirmomis atskirimo dienomis tvirtiau atsiremti. Nė lėšų, nė kariuomenės, nė ginklų, nė transporto, netgi aprangos ir pakankamai maisto Lietuva tada stokojo, o priešai, kaip išalkę vilkai, veržėsi iš visų pusių. Kas gi buvo darytina tik beprisikeliančiai laisvam gyvenimui valstybei? Vienintelė tebuvo išeitis pašaukti tautą į kovą! Ir skardžiai nuaidėjo per visą kraštą jaunos vyriausybės liepsningi žodžiai: "LIETUVA PAVOJUJE! GINKIM LIETUVĄ! LIETUVOS LIKIMAS ŠIANDIE MŪSŲ PAČIŲ RANKOSE! DRĄSIAI PIRMI STOKIM Į KOVĄ!"...

Šie jautrūs žodžiai palietė lietuvių širdis. Jaunimas ir vyresnio amžiaus vyrai, būrių būriais pradėjo eiti kariuomenėn savanoriais.

Už sviestą, kiaušinius ir lašinius, kurių patiemis tada labai stigo, supirkinėjo iš paskirų vokiečių karių ginklus ir tuo būdu ginklavosi nuosa vais ginklais. Būgai ginkluoti, silpnai maitinami, be karinio apmokymo, klumpėti savanoriai dainas dainuodami ėjo ginti savosios tėvynės.

Kaip Biliūno "Laimės Žibury", daug turėjo žūti, kol būrelis pasiryžėlių pasiekė Žiburį, kuris išie bė laimę visoje šalyje. Taip ir savanoriai: Tėvynės laisvę vertino aukščiau už savo gyvybę. Vienintelis jų tikslas buvo - laisvę gimtajam kraštui! Ir kaip grybai po lietaus, po kautynių su keliaropai gausnesniu ir geriau ginkluotu priešu, Lietuvos

laukuose, pievose, šiluose dygo kuklučiai mediniai kryželiai, ženklindami savanorių kapus... Nepriklausomybės kovose krito bei nuo žaizdų mirė beveik 1.300 savanorių. Daugiau jų buvo sužeista, kurių 156 visam amžiui liko invalidais.

Savanorių kovos už Lietuvos nepriklausomybę - vienas gražiausių ir garbingiausių Lietuvos istorijos puslapių. Tiktai karžygiška mūsų savanorių drąsa ir pasiukojimas iškovojė Lietuvai laisvę. Tik savanoriai realizavo VASARIO 16 dienos Tarybos nutarimą.

Karo veiksmams frontuose sustojus, savanoriai, atlikę pareigą, grįžo į civilinį gyvenimą. Lietuvos vyriausybė, įvertindama jų nuopelnus kraštui, oficialiai įstatymu pavadino juos savanoriais-kūrėjais ir įsteigė

Rašo - KALPAS UOGINIUS

specialų medalį jiems apdovanoti, nes jie, o ne kas kitas, atkūrė nepriklausomą Lietuvą.

Ilgainiui, savanoriams teko rūpintis savais ekonominiais reikalais, o kad lengviau būtų vėl "kovoti" su parako "neuosčiusiais" įstai gų viršininkais, savanoriai susiorganizavę pasivadindami LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVANORIŲ - KŪRĖJŲ SĄJUNGA. Tai buvo nepolitinis organizacija, užsibrėžusi tvarkyti savonarių ekonominius, tautinius, kultūrinius-istorinius reikalus.

Lietuvą okupavus bolševikams, drauge su visomis Lietuvoje veikusiomis organizacijomis, uždaroma

ir LKSK Sąjunga. Ji išėjo į pogrindį. Daug savanorių be jokio teismo sušaudyta, kiti žiuriai kankinti specialiose tardymo kamerose, kalėjimuose. Daug jų atsidūrė Sibire ir negrįžo iš jo. Tik mažai jų dalelei nusišypsojo laimė - jie pateko į laisvąjį pasaulį.

Štai dabar šiuos Lietuvos laisvės kovotojus įvairiausi "pažangieji" šmeižia, kaip tik įmanydami...

Ateis diena ir gyvųjų savanorių -kūrėjų savo tarpe nebeturėsime. Tai dar neviskas: liks mūsų tarpe jų amžinai jauna, ryžtinga dvasia, skatinanti mūsų jaunimą ryžtis didiems Tėvynės vadavimo darbams

Siemet VASARIO 16-tąją minėsime 46-ją Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį. Minėsime ją, tiesa, nedžiūgdami, bet ir neraudodami.

Mes nekapituliuome. Minėsime ją susikauptę ir pasiryžę kovoti iki pergales! Nenuostokime vilties, - ne už kalnų aukštųjų jau ir laukiamoji VASARIO 16-oji diena, kurią minėsime džiūgdami Gedimino kalno papėdėje, skėsdami mūsų trispalvių vėliavų jutoje ir Laisvės Varpui pilies bokšte gaudžiant!

TEGYVUOJA mummyse 1918-20 metų mūsų savanorių-kūrėjų, tautos didvyrių, dvasia ir ryžtas aukotis ir kovoti. Ir kartu su mūsų dainiumi Balu Sruga sušukime:

Kai pakilsim susitarę,
Kaip širdis viena -
Suskambės kaip varpas vario
Pergalės daina!

DE GAULLE ŽYGLIAI IR SOVIETŲ VERGAI

KAS STIPRINA IR KAS SILPNINA KOMUNIZMĄ ?

De Gaulle pripažino raudonąją Kiniją. Pasipylė pikti kaltinimai, kad jis tuo būdu sustiprino komunizmą, pasunkino sovietų paverttųjų tautų išsilaisvinimą ir net pakenkė Amerikai. Klausimas, žinoma, painius ir platus. Paminėsiu keletą faktų. Skaitytojas pats nuspręs.

Per AMERIKOS pastangas (kiti sako per Amerikos klaidą) raudonieji išgalėjo Kinijoje. Anglija (geriausias Amerikos sąjungininkas!) tuojaus pripažino tuos raudonuosius Kinijoje. Amerikos spaudoje nuolat kartojasi straipsniai kad Amerika turėtų pripažinti raudonąją Kiniją. Iki šiol jau 46 valstybės yra pripažinusios, Prancūzija bus 47-oji valstybė.

VAŠINGTONO IR MASKVOS AŠIS? Tokios ašies formaliai nėra. Bet gi sunku atsikratyti įspūdžio, kad kada kada Amerika ir sovietai siekia tų pačių tikslų. Ir kad skirtingos ideologijos ir ūkio sistemos nekludotų tikslų bendrai siekti. Paminėsiu tik keletą pavyzdžių. Atominio monopolio siekimas. Tautinio nacionalizmo ir mažų nepriklausomų valstybių skatinimas Afrikoje ir tautinio nacionalizmo bei mažų valstybių nepriklausomumo "nutylėjimas" Europoje. Paverttųjų tautų Europoje "raminimas" ir įtikinėjimas ne sukilti vardan pasaulio taikos ir gerovės. Vokietijos nesuvienijimas. Tradicija jau virtęs dalinimas "pusiau" įtakų zonomis.

TELEFONAS, BUČKIAI IR PYRA GAS...

Amerikos prezidento asmeninis atstovas viešai bučiuojasi Kremliuje su Chruščiovu (tokios buvo nuotraukos Amerikos laikraščiuose). Amerikos prezidento tiesioginis telefonas su Nikita. Koks gi prezidentas turėjo tiesioginį telefoną su

Rašo: Kazys Veržikas

Hitleriu? Ir ką gi žmonės būtų pamaneję tokiu atveju? Pagaliau kviečių pyrago dovana Chruščiovui. Juk tai kredo itas - skola, kurios sovietai niekada negrąžins. Amerikos mokesčių mokėtojai sumokės už tą dovana.

KAS ČIA GERO-KAS ČIA BLOGO Pasakytum: tai ir labai puiku, kad Amerika pagaliau surado taikaus su sovietais sugyvenimo būdą. Tas tai tiesa. Betgi randama kai kurių blogumų, kurie vėliau ir pačiai Amerikai gali pasidaryti labai neigiami. Nurodoma, kad Amerika ir sovietai, turėdami atomo monopolį, faktiniai darosi pasaulio reikalų sprendėjais ir tai vieninteliais sprendėjais Ir čia dar nieko blogo. Amerikai galima pasitikėti - ji nieko blogo nenori. Bent taip atrodo mums Amerikos piliečiams. Betgi sovietai, susitarę su Amerika, nebeturi jokio reikalo su niekuo kitu skaitytis. Žino, kad už viską atsako Amerika, kad Amerika viską sutvarkys. Iš to pasidaro Amerikai per daug didelė "tvarkytojo" našta, per daug didelė atsakomybė ir iš to kylantieji nesuipratimai net gi su geriausiais savo sąjungininkais. Beto, reikia atsiminti tris dalykus.

Ir Amerika gali padaryti klaidų. Ir praeityje padarė gerai nepažindama nei rusų nei kinų komunistų. Tai ir pati Amerika pripažįsta. Tat ar ne saugiau tartis kolektyviai, - mažiau nesuipratimų, mažiau kartumų prieš Ameriką, kuriuos ir pati Amerika gerai jaučia. Negalime užmiršti, kad Amerikai toli gražu ne visur pasisekė atsispirti komunizmui, nepaisant didelio Amerikos piniginio duosnumo. Ir pagaliau trečias dalykas. Gali būti nuomonių skirtumas tarp Amerikos ir Europos tautų. Tokių skirtumų jau buvo

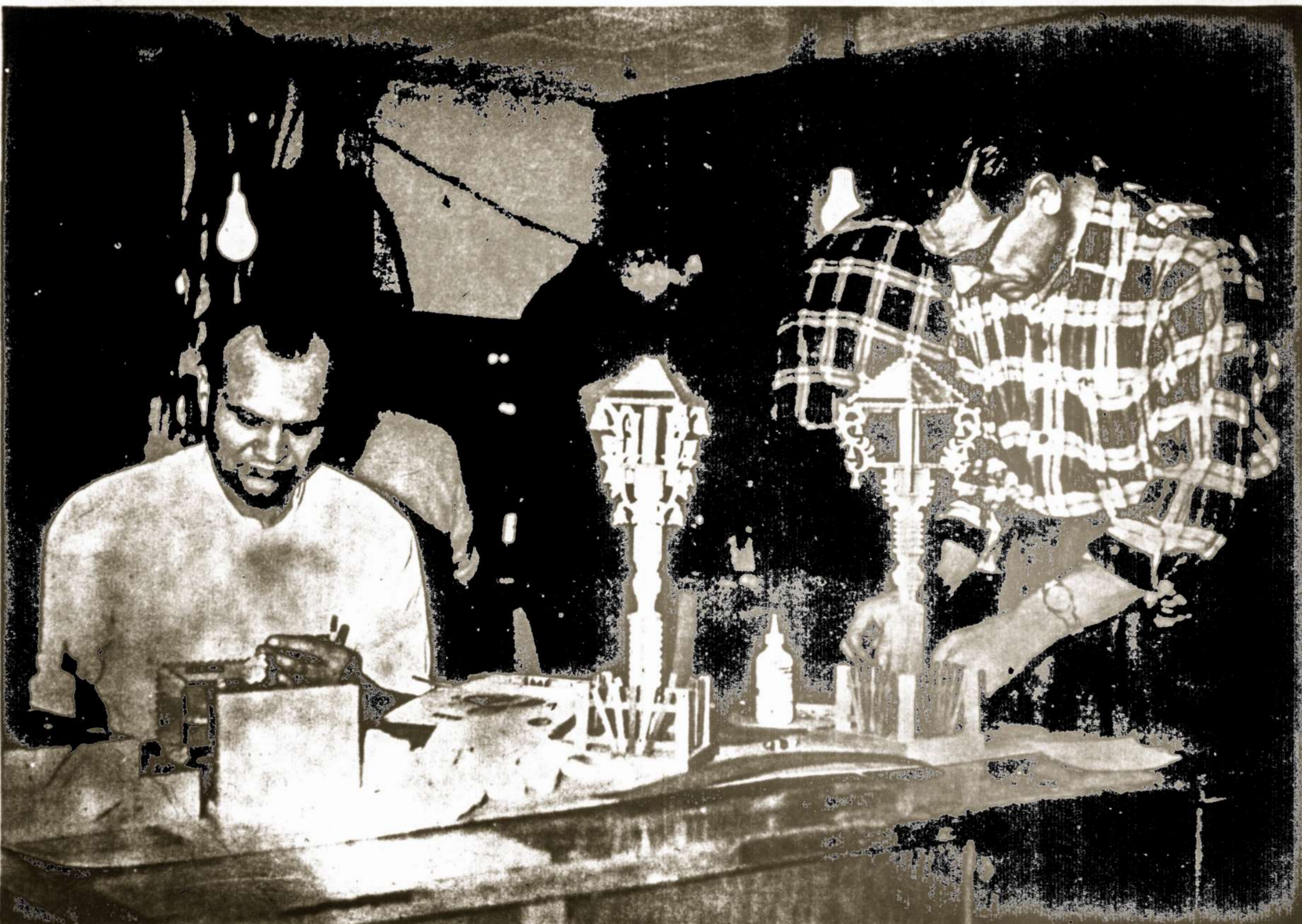
ir jų bus. Ir žinoma, Amerika nulemia. Tada Europos kaikiurios valstybės pasiunta tartum nebelaisvos, tartum vasalai. O tas nemalonu ir žalinga Amerikai.

KIENO PINIGAI TO IR SPRENDIMAS

Tas teisybė. Reikėtų dar pridėti, kad ne vien Amerikos pinigai. Amerikos moderniškiausi ginklai, Amerikos kariai. Ir vis dėlto, visada geresn is tas sąjungininkas, kuris nesijaučia satelitu, o jaučiasi savonarišku ir pilnateisiu bei pilnabalsiu sąjungininku. Tas ypatingai svarbu Amerikai dėl dviejų priežasčių, kurių Amerikos politikos ir kariški vadai niekad neužmiršta. Pirmoji - Europa yra Amerikos apsigynimo pati priešakinė pozicija. Antroji - be Europos nuosirdaus palankumo Amerikos karinė pozicija Europoje neįmanoma. Ypač be Prancūzijos. Europa ir Prancūzija tatau žino, supranta ir atitinkamai apsisprendžia. Bet argi galima kaltinti valstybės vairuotojus, demokratinius rinkus, už tai, kad jie pirmiausia siekia savo kraštui gerovės ir garbės?

Į KĄ YRA ĮSIMYLĖJĘS DE GAULLE ?

De Gaulle tiki (bent taip laikraščiai rašo), kad komunizmas gali sužlugti ir be atominio karo. Tik reikia sudaryti tinkamas "sąlygas", reikia suprasti tinkamas situacijas ir mokėti jas laiku išnaudoti. De Gaulle yra "įsimylėjęs" (taip kai kuri Amerikos spauda jį pašiepia) tautų laisvės ir nepriklausomybės teises. Todėl De Gaulle nepritaria Europos tautų automatiniam siliedinimui ir kietai Europos federacijai. Jis siūlo laisvą Europos tautų konfederaciją, kurioje nebūtų paniekintos atskirų tautų suverenės teisės. Tokios idė-

Čikagos Skautų "Kaziuko Mūgei", kuri įvyks š. m. kovo mėn. 1 dieną Jaunimo Centre, nepaprastai rūpestingai ir atsidėjus ruošiamasi. Lituanicos Tunto tautininko K. Cijūnėlio namuose vyksta įtemptas darbas... Čia vakarais susirenka skautai, jų rėmėjai ir skautų tėveliai mūgės eksponatų parengimui. Reikia jiems linkėti, kad visi iki vieno eksponatai būtų išpirti, įgalinant juos plėsti gražią veiklą mūsų jaunimo tarpe! Kairėje-Račiūnas, dešinėje-Vaišelionis.
Nuotrauka - Vyt. Rei vyčio

jos kai kurioms suinteresuotoms didelėms valstybėms atrodė labai "pasenusiomis" ir nesuderinamomis su jų imperialistiniais tikslais.

NYKŠTUKAI IR GALIŪNAI

Jugoslavijos bolševikinis diktatorius Tito yra tik nykštukas, palyginus jį su Maskva. Bet gi Amerika jau supylė tam Titui daug bilijonų dolerių. Už ką? Už tai, kad Amerika įsivaizduoja, jog karo atveju Tito gali pasilikti neutralus... Kaip ten bus karo atveju, - niekas nežino. Vieną faktą visi žino - Titui plaukia Amerikos bilijonai. Ir tas žiaurus bolševikų diktatorius yra gerbiamas svečias Amerikos prezidento rūmuose ir tuo pačiu laiku yra ištikimas Nikitos draugas. Ar reikia už tai peikti Ameriką? Ne. Ji daro tai, kas jai atrodo naudinga Amerikai.

Sovietų Sąjunga prieš Kiniją yra tik mažas nykštukas. Kinijoje jau dabar yra virš 700 milijonų gyventojų. O dauginais jie negirdėtų pasaulio tempu. Įsidėmėtina. Jau dabar raudonoji Kinija baigia išstumti Rusiją iš tarptautinio komunizmo sosto. Greit stums ir iš Azijos. Stums ne dėl ideologinių skirtumų. Ideologi nų skirtumų tenai nėra. Stums dėl to, kad "Azija priklauso kinams" - tokia kinų doktrina. Tada (o gal ir anksčiau) Sovietų Rusija gali nuspręsti, kad jai bus daug ramiau ir karo atveju saugiau, jeigu ji nuims savo leteną nuo jos paverttųjų Europos tautų. Bet, žinoma, raudonieji kinai pasiryž "stumti" sovietus tik tada, kai jie turės "užnugarį". Kai jie turės paramą ir paskatinimą. Maždaug taip samprotauja generolas De Gaulle ir be abejonės, tikisi iš viso to Prancūzijai ir gerovės ir garbės.

Ar tokios Prancūzijos prezidento svajonės gali išsikūnyti - kitas klausimas. Bet tai yra drąsus bandymas tai naujas, nors ir labai mažas, švyturėlis sovietų paverttųjų tautų baishoje naktyje.

1964 METAIS Į AUSTRALIJĄ!
(ATSIŠA UKIMAS)

Paruošiamieji darbai baigti, reikalingi nutarimai ir susitarimai padaryti. Atėjo laikas realizuoti didįjį 1964 metų žygi - Šiaurės Amerikos lietuvių sportininkų išvyką į Australiją.

Žygi o apimtis ir jo tikslas prašoka ŠALFASS rėmus. Tai visų lietuvių reikalas. Šiltas priitarimas jo vykdymui yra rastas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir kitų mūsų visuomenę atstovaujančių organizacijų viršūnėse, o entuzistiškiausias ir džiaugsmingiausias atgarsis atskubėjo iš Australijos lietuvių ir jų sporto vadovybės.

Su pasitikėjimu ir tvirta viltimi ŠALFASS kreipiasi į lietuvių visuomenę ir organizacijas prašydamas Australijos žygt visokeriopai paremti.

1964 metais mūsų sportininkų pasirodymai Australijos žemynė teiškėlia mūsų tautos vardą svetimtųjų žemynėse ir uždega tautinius jausmus savuosiuose!

Pratęskime garbingą mūsų krepšinininkų laimėjimų grandinę Europoje ir Pietų Amerikoje nauju žygiu! Lietuvių vardu ir Lietuvos garbei

ŠALFASS Fizinio Auklėji mo ir Sporto Komitetas

LAISVOJI LIETUVA

FREE LITHUANIA

911 West 32 St. CHICAGO 8, Ill. Tel: FR 6-5416

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill.
Published bi-weekly on Thursdays
by LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Igaliotas leidėjas - V. KAČINSKAS

Redaktorius - A. J. KAULĖNAS

Administratorius - K. RADVILA

Prenumerata metams \$ 5. Atkiras numeris 20 c.
Subscription per year \$ 5. 20 c. per copy

GARBĖS LEIDĖJAI: J. Bagdonavičius, St. Jakubickas, J. Lietuvnickas, Dr. K. Liutkus, Br. Macianskis, Dr. V. Misiulis ir L. Virbickas

Smetona ir Voldemaras

Lietuvos Nepriklausomybės atstymo istorijoje, kurios sukaktį kiekvienais metais paminime Vasario 16 dieną, turime visoje grandyje asmenų, tada dirbusių Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei, du ryškius vardus - A. Smetoną ir prof. A. Voldemarą. Vienas - pirmasis atkurto nepriklausomos Lietuvos prezidentas, kitas - pirmasis ministras pirmininkas, krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministras.

Nėra jokios abejonės, kad tų laikų atmosferoje šios asmenybės buvo pranašesnės už visas kitas, kad joms tautos patikėtiniai ir visa tauta atidavė valstybės vairo raktines pozicijas, sunkiausiose tautos prisikėlimo valandose.

Aušros ir Varpo galdynė parengė tautą prisikėlimui ir šioje galdynėje mes su pagarba visada minėsime Dr. J. Basanavičiaus ir Dr. V. Kudirkos vardus ir asmenybes. Bet realiai naujai gimstančios valstybės darbas matome atliekant mūsų virš

minėtų asmenų vadovybėje, talkinin kaujant negausiam idealistų būriui, kurie tada sudarė prisikėliančios tautos į laisvą gyvenimą kovotojų branduolį.

Vasario 16-tosios aktas ir tautos prisikėlimas laisvam gyvenimui jau istorijos praelytė. Istorijos praelytė ir Lietuvos, kaip valstybės, ikūrimas, vainikuotas karaliaus Mindaugo suvienijimų Lietuvos. Ir toje tęstinėje mūsų tautos gyvybės tekmeje mes šiandien esame gyvoji tautos dalis, sunkiai kovojanti už laisvę - vieni pavergti ir likę krašte, kiti - pasibarstę po platųjį laisvą pasaulį, pasiryžę garbingai ir iki laimėjimo nešti lietuvių tautos vėliavą, nesuteptą ir skaisčią, į naują tautos prisikėlimą.

Su pagarba prisimindami visus Tautos Vaikus, dirbusius, kovojusius dėl Tautos laisvės ir garbės, ryštamės mes irgi būti garbingais tęsėjais Jų pradėtų darbų, kad rytdienos istorija ir apie mus galėtų tarti gerą žodį!

S. P.

Bendrojo Amerikos Pabaltiečių Komiteto metinis susirinkimas New Yorke, aptaręs Pabaltijo valstybių laisvinimo reikalus. Pirmoje eilėje iš kairės - Dr. P. Grigaitis, J. Kanugur, estų nacionalinio Komiteto pirmininkas ir Bendrojo Pabaltiečių Komiteto pirmininkas 1964 metams, L. Šimutis, buvęs Komiteto pirmininkas 1963 metais, prof. P. P. Lejinis, Amerikos Latvių Sąjungos pirmininkas, Berzinis, Latvijos Laisvės Komiteto narys. Antroje eilėje - estų ir latvių laisvinimo veiksmų veikėjai.

Istorija kartojasi

Tavo, lietuvi, balsas nenuveina ligi dangaus...

Rašo: J. Pauzuolis

.....

Gaila, labai gaila, kad mūsų dvasiniai vadovai dar kartą pasirodo atsiskyrę nuo savos tautos, nuo prigimtos visuomenės. Liks istorijai dar vienas nemaloniai kartus faktas kad mūsų dvasiškijs atsistoja prie-

šais savo tautą, pamindama jos religinius jausmus ir tuo būdu atšaldydama žmones nuo katalikybės.

Mums skaudu yra prisiminti aną negerą laikotarpį - daugybę kunigų lenkintojų (su jų generolu Jalbžkovskiu priešakyje), kurie niekino ir skriaudė padorū lietuvių katalikų vien todėl, kad jis norėjo Dievą garbinti lietuviškai.

Tamsia dėme atmenamas ir Seinų diecezijos valdytojas kun. Juozas Antanavičius, kuris garsiuoju aplink raščiu atsistojo carinės valdžios pušėje, kai lietuviai maištaudami kilo prieš rusų pavergėją, stengdamiesi nusikratyti svetimo jungo.

Panašiai, deja, dabar išiamžins ir V. Brizgio vardas, kai jis, paisydamas grobuonių lenkų (iš baimės ar dėl savo luomo hierarchinės naudos) - išdidžiai nusikreipia nuo savo tautiečių balso ir paniekina lietuvių religinį jausmą. Kaip ir anų lenkintojų laikais, savas vyskupas lietuviui parodo, kad - "jo balsas nenuveina ligi dangaus."

Apie ką dabar eina kalba? Juk ne apie tai, kur Marija - Šiluvoje ar Aušros Vartuose daugiau šventa.

Marijos šventumas yra nelygstamas t. y. visur vienodas, tik skiriasi žmonių santykis su ja. Vadinasi, svarbu, kuri vietovė žmonėms įspūdingesnė, kuri katalikų visuomenei reikšmingesnė, kur religinis ryšys dabartiniams lietuviui gali būti jautresnis, religiška daugiau nusverias.

O šiandien niekas negali abejoti, kad lietuviui daugiausia reikšminga ir dažniau pagarbinti prieinama, jo katalikinį jausmą ryškiau ugđanti, jo religiją stiprinanti yra - tik sostinės širdyje esanti vietovė Aušros Vartai. Gi sunkiai pasiekiamas, Že-

maitijos gilumoje glūdis miestelis Šiluva, jei jis praelyt ir buvo gana svarbus - dabar Lietuvoje jau nustojęs buvusios reikšmės.

Gaila, gaila, kad mūsų dvasiškijs nenori eiti drauge su savo tauta. Tuo būdu ji save nusmerkia nepopuliarumui - santykių su visuomene atšaldymui.

.....

O Šiluvos vardas reikėjo tuo tarpu bent dešimčiai metų palikti nušalyje. Stebėtis reikia, kad nė tiek takto, skonio nei savigarbos neturi dvasiniai vadovai. Dar visi perryškiai atsimename tą škaudų moralinį antausį, kurį gavome mes, lietuviai, Šiluvos vardu... Vos prieš ketų metų Indianoje buvo stačiokišku būdu likviduota viena šventovė Šiluva. Ji buvo lietuvių nuosirdžiomis aukomis įrengta ir tada - atiduota lenkam s. Žinoma, tuoj panaikintas Šiluvos vardas. Lietuviai ir jų žemaitiškas vardas buvo reikalingas, kol suplaukė lietuviškos šimtinės, kol iš nieko buvo sukurta istaiga. Tada visą darbą ir pinigų derlių pasiėmė kiti, mūsų religines nuataikas su Šiluvos vardu brutaliai išspirdami laukan. Todėl dabar, kai vėl tuoj semiamis pinigai ir išnaudojamas lietuviškas nuosirdumas tuo pačiu vardu - darosi neskanu, tiesiog bloga skilvyje. Ir ne tiek pinigų gaila, kiek lietuviškos meilės religijai. Argi reikia šitaip tyčiotis iš saviškių? Tartum dvasias vadovai nori galutinai sužlugdyti lietuvių katalikybę. Argi jau nebėra nei vieno, kuris panorėtų žengti garbingų lietuvių dvasininkų pėdomis, kaip - vysk. M. Valančiaus, Tumo Vaižganto, Mikalojaus Daukšos, J. Katelės ir daugelio kitų tikrų idealistų, Kristaus mokslo sekėjų?

Kristaus evangelijoje daug kartų minima meilė savai tautai, rūpestis saviškių dvasiniu maistu, o kaip yra su dabartiniais Jo tarnais?...

LAIKAS Į PENSIJĄ

Kas pažeidžia Lietuvos laisvinimo darbą, tas nevertas vadinti laisvės kovotoju!

Pereitame numeryje rašėm, kad p. P. Grigaitis (Naujienu redaktorius) piktai išpėjo VLIKo pirmininką Dr. A. Trimaką, jog bet koks nuosirdumas iš VLIKo pusės Rezoliucijoms Remti Komitetui Kalifornijoje (Komitetas, vadovaujamas energingo visuomenininko L. Valiuko, turi pasistatęs sau uždavinį galimai daugiau įnešti rezoliucijų į Kongresą Lietuvos laisvinimo reikalui) atneš represijas iš ALTo pusės, nutraukiant iki šiol duodamas lėšas Lietuvos laisvinimo darbui.

Šiandien mus pasiekia jau žinios, kad toji praigaistinga akcija pradėta ALTo posėdžiuose p. Grigaitis aštriai pasisakė prieš VLIKą ir siūlė sulaukyti jam numatytą ratą įnašų. Talkon p. Grigaičiui atskubėjo (spėkite kas!?). p. inž. Bartkus, tautininkų atstovas ALTe! Tas pats ponas Bartkus, kuris dar taip neseniai visais sparnais vertė p. Grigaitį iš įsiamžėjusio ALTo sekretoriaus posto... Mainosi laikai... Dabar jie abu stoja į Lietuvos laisvinimo ardomąjį darbą.

Mes juntame pareigą painformuoti lietuvišką visuomenę apie padėtį, nes Lietuvos laisvinimo darbas yra pernelyg svarbus ir didelis, kad juo galėtume žaisti.

Šiandien, ta proga, mes norėtume iškelti kitą klausimą: vardan tos Lietuvos laisvinimo, paprašyti poną Grigaitį visai pasitraukti į pensiją ir palikti galutinai nesuteptą savo vardą istorijai. Laikas! Ponas Grigaitis šiandien nebetinka šiai Lietuvos laisvinimo akcijoje ir būti kodėl:

1) Jo naivus garbinimas "Naujienuose" Amerikos Demokratų partijos yra nuėjęs taip toli, kad kiekvienas jų žygis (iškaitant ir nelaimę atnešusieji Europai ir Lietuvai Jaltos ir Teherano susitarimai), be jokių rezervų, yra užgiriama. Paryškiniui čia norėtume pastebėti, kad demokratų prezidento absoliutus nesiorientavimas kas yra komunizmas ir šį nesiorientavimą puikiai išnaudojęs kruvinasis "dėdė Joe", paskar

Reikia pasakyti, kad po V. Rasteno bandymo "Dirvoje" kelti komunizmo "studijų"(o ne kovos su juo) klausimą, "Dirva" kaž kaip keistai nutilo ir nebeatė, kad panašūs "studentai" mūsų tarpe jau dygsta, kaip grybai po lietaus, pasigavę mūsų priešai pakištą "bendradarbiavimo" arkliuką, kuris yra ne kas kita, kaip arkloravimas su okupantu.

Nuodėmė prieš tautą ir išeiviją to nematyti. Nuodėmė su tuo nekovo

rai, - Amerika šiandien yra praradusi politinę iniciatyvą. Jinai tiktai kaip gaisrininkas puola gesinti tų gaisrų, kuriuos sukelia ten ir tada kada panori Kremlius... Savos politinės linijos, savos iniciatyvos mes nematome. Kyla naujos politinės galybės Europoje: Vokietija ir Prancūzija. Tenespiauna ponas Grigaitis ir Europos jėgų šulinį ar Amerikos respublikonus, nes, mes tikime, iš tų šulinių mes kada nors turėsime pasisemti savo tautai laisvės elektros.

Betgi, deja, p. Grigaitis temato demokratų partijos biuletenį ir jo išmintis ribojasi tik jame. Štai kodėl jis netinka būti Lietuvos laisvinimo akcijoje ir mes dar kartą siulome garbingai iš jos pasitraukti.

Ponas Grigaitis labai gerai atsimeina - visuomenė jau yra vieną kartą parodžiusi jam, kaip ji supranta laisvinimo darbą. Jei p. Grigaičio ir p. Bartkaus akcija ištikrųjų nusvertų ALTo turėtą nusistatymą, VLIKas gali būti tikras - kovojanti už Lietuvos laisvę visuomenė bus su juo! Teišeina aktyviai ir energingai su Tautos Fondu - lėšos laisvės kovai plauks su kaupiu!

Mylėti savo Tėvynę lietuvis dar nepamiršo. Lietuvis bodisi amžinų rietenų laisvinimo frontuose, puikiai žinodamas, kad tos rietenos tik stačdo mūsų pastangas, til ardo mūsų ir taip negausias darbininkų eiles.

Dvasinis maras plečiasi mūsų tarpe

Reikia pasakyti, kad po V. Rasteno bandymo "Dirvoje" kelti komunizmo "studijų"(o ne kovos su juo) klausimą, "Dirva" kaž kaip keistai nutilo ir nebeatė, kad panašūs "studentai" mūsų tarpe jau dygsta, kaip grybai po lietaus, pasigavę mūsų priešai pakištą "bendradarbiavimo" arkliuką, kuris yra ne kas kita, kaip arkloravimas su okupantu.

Nuodėmė prieš tautą ir išeiviją to nematyti. Nuodėmė su tuo nekovo

ti. Bet štai įdomus siurprizas! "Dirva" išidėjo Br. Railos puikų straipsnį - "Nepriklausomybė" ir "rezistencija" (Nr. 10), kurio ištraukas žemiau paduodame, linkėdami "Dirva" vieton griauti ir niekinti Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, per eiti į pozityvų darbą - šifravimą to maro, kuris jau bando paraližuoti politinę lietuvių išeiviją, dar tebekovojančią už mūsų tautos laisvę.

"Ejo lietuvių socialdemokratų žurnalas "Darbas", kurį tuomet redagavo kruopštus marksizmo girnų kalėjas draugas Kizinis. Vieną dieną šis žurnalas paskelbė Algimanto Šalčiaus straipsnį, kurame tarp daugybės kabučių ir sovietinių drebučių jau ir žodis apie Lietuvos "nepriklausomybę" buvo parašytas tarp kabučių. Anot Šalčiaus, Lietuvos nepriklausomybė esanti mūsų emigrantų politikierių nereali sva-

jonė, visiška nesąmonė dabartiniais laikais. Taip "Darbo" puslapiuose pirmą kartą tremtyje žlugo Lietuvos nepriklausomybės idėja, o su ja kartu žlugo ir pats žurnalas, socialdemokratų vadovybės išmintingai sustabdytas. Tik Šalčius nežlugo o netrukus nuėjo į tinkamesnę vietą savo idėjom skelbti - į Bimbos "Laisvę".

Toliau:
- nukelta į 8 puslapį -

Prisikėlimo linkime mūsų Tėvynei!

Lenkų Internavimas

3-oji tąsa

Sulaukėme rugsėjo pirmos - II Pasaulinio karo pradžios.

Vasarinės svečiai išvažinėjo. Visą dėmesį nukreipiau į sienos apsaugą, vietos šaulių mokymą ir žinių rinkimą iš anapus šiaurinės uždangos.

Agentų tinklas iširo. Trys iš jų, būvę lenkų kariuomenės puskarininkiai, tapo mobilizuoti. Raštiško pasižadėjimo pasimatyti prieš bet kur išvykstant neįspildė. Liko tik vienas agentas nemobilizuojamo amžiaus, gyvenantis tarp Pabradės miestelio ir Pavoverės areodromo. Jis nustatytu laiku lankydavosi ir teikdavo gauti tikslus pranešimus. Iš jo sužinojau, kad lenkai Nemenčinės apylinkėje prie Piliakalnio km. esančiame miške yra sukongcentravę nemažą karinį junginį. Matomai jis buvo laimamas priedangai eventualaus mūsų puolimo atveju. Reikėjo išaiškinti šio junginio tikslų sudėtį.

Vieną rytą gavau iš I-mos sargybos pranešimą, kad lietuviškai kalbantis mums jau pažįstamas vyras yra grįžęs namo. Iškviečiu ltn. X, o policininkui Ališauskui pavedu paprašyti tą lietuvišką lenką ir mūsų pusę.

Nuvykus su ltn. X sutarton vieton, vyras papasakojo, kad jis buvo Vilniuje mobilizacijos punkte, bet po poros dienų jį iš ten paleido, nes jis 1926m. gegužės mėn. atlikdamas karinę prievolę Varšuvos įguloje dalyvavo pilietiniame kare, Pilsudskiui užimant valdžią, vyriausybiniukų pušėje. Šio baisaus pavojaus metu lenkai nesugebėjo pamiršti žinomai prievarta padarytų veiksmų ir laikė nelyginant priešų.

Po ilgų derybų ltn. X pavyko tą vyrą užverbuoti. Derybas nulėmė 50 zlotų (apie 55 litus) banknotas. Savo pirmąjį uždavinį - išaiškinti Piliakalnio miške esančio junginio sudėtį, - atliko gerai.

Karo dienos greitai bėga viena po kitos. Kukliai paminime rugsėjo 8-tautos šventę. Tą pat dieną išgirstame vokiečių radio pranešimus apie karo eigą prie Varšuvos fronto lietuvių kalba.

Iš ltn. X sužinojau, kad pas mus už kairiojo Neries kranto yra pravaista dalinė mobilizacija ir pasienio policija ten sustiprinta atsargos kareiviais, suformuotais iš pasienio apsaugos batalionus. Mano rajone jų kių pasirengimų nesimato.

Lenkų frontui vis riedant ir rytus, dingsta -permetamas į vakarus Piliakalnio junginys. Tik prieš mus stovinčio lenkų pasienio bataliono sąs-

IS NETOLIMOS PRAEITIES
atsiminimai

Rašo: Pov. Tyrulis

tatas padvigubintas ir patankėjusios pasienio patrulių poros.

Rugsėjo 15d. pas mane atvyko jau minėtas agentas nuo Pabradės. Praneša, kad pastarųjų dviejų parų bėgyje į Pavoverės areodromą yra nušildė 234 įvairaus tipo kariniai, civiliniai ir sportiniai lėktuvai.

Ima abejonė dėl žinių tikslumo. Betgi agentas užtikrina, kad jis gyvena prie pat areodromo ir tiksliai suskaičiavo kiekvieną nušildžiantį lėktuvą. Užklaustas, kaip juos galima sutalpinti palyginant nedideliam plotė, paaiškina, kad jie nustumiami į pakraščiuose esančius krūmus bei pakrūmes ir užmaskuojami.

Agento patikimumas buvo jau ne kartą išbandytas, todėl ir šią žinią apmokėjau 50 zlotų.

Skambinu ltn. X, bet jo nerandu. Rišiuosi betarpiai su II Skyrumi. Atsiliepa plk. Kirlys. Išklauses mano pranešimą, pastebi, kad agentas mane suklaidino ir apgavo: lenkų karo aviacija iš viso tiek lėktuvų šiuo metu neturi.

Kiek tamta jam sumokėjai? - pa klausia.

- 50 zlotų, ponas pulkininke.

- Gaila veltui išmestų pinigų.

- Aš gražinsiu valdžiai savais pinigais.

- Šito nereikės...

Po pasikalbėjimo jaučiuosi labai blogai: agentas patikimas, bet II skman buvo didelis autoritetas.

Rugsėjo 17d. - ankstų sekmadienio rytą mane pažadina telefono skambutis. Skambina iš eilės visi trys sargybų viršininkai. Visų pranešimai vienodi: nesimato lenkų sargybinių. 2-ros sargybos viršininkas vyr. pol. Kilijonas dar priduria, kad Gaveikių dvare naktį girdėjosi arklų žvengimas, komandos ir beriedančių vežimų garsai. Vėliau viskas nutilo ir dabar ten mirtinga tyla.

Žinomais būdais, daugiausia per vietos gyventojus buvo tai patikrinta ir dvaro savininkas Jankauskas patvirtino, kad dalinys išvyko į Nemenčinę - 21 bataliono bustine.

Apie tai pranešo Ukmergės baro viršininkui. Apie 8 val. Ukmergės Komendantūros kpt. Kuzmickas man komandanto vardu įsako atidaryti rajone turimą mobilizacinį paketą

ir pagal jame instrukcijas vykdyti mobilizaciją. Priduria, kad naktį so vietai peržengė Lenkijos sienas.

Atidarau mobilizacijos paketą. Jame: - visi pasienio pareigūnai turi vykti į Pusedės bažnytkaimį, kur bus formuojamas 11-tas pasienio apsaugos batalionas. Sienos apsaugą laikinai pavesti vietos šauliams. Jie bus sustiprinti Želvos šaulių būrio vyrais. Instrukcijoje mano pavardė nefigūravo.

Gerai žinojau, kad mobilizacijai instrukcijos turi būti tiksliai ir skubiai vykdomos. Sekmadienio nuotaikos dingsta. Numatū, kad ilgosios pamaldos gali sutrukdyti mobilizacijos eigą, tad parašiau klebonui raštėlį, prašydamas jas sutrumpinti.

Siunčiu policininkus į Pusedę, bet ne visus: palieku po vieną kiekvieno sargyboje instruktoriais šauliam.

Gerai tiems, kurie dirbo nesulen-

kintame krašte. Ten ir šaulių pakan kamai, ten reikale - kiekvienas šaulys. Bet čia... Ties patys šauliai, ties patys policininkai. Prie jų tik vienas kitas tarnautojas. Iš viso 11. Susirinko visi. Pareigos paprastos, bet vienkartinės - saugoti sieną! Ne kinų sieną, ne Berlyno mūrą tvirtą, bet paženklinatą gairėmis ir atskirtą mūsų žemės nuo mūsų žemės.

Gauname pastiprinimų iš Želvos šaulių būrio. Iš karto atvažiuo trys motociklai su priekaba. Jiems iš paskos - jau vežimais. Vyrai buvo ginkluoti savojo būrio ginklais, uniformuoti jei ne pilna šaulių uniforma, tai bent šauliškais kepurėmis.

Siena nenutrūkstamai saugoma. Ne tik saugoma, bet žiūriu, kad kiekvienas smeigia akis į aukštaitiškas aukštumas už tos nelemtos sienos, tarsi žvalgo kelius ir takus, kuriais turėtų žygiuoti Lietuvos gilumoje besiformuojanti kariniai junginiai.

Aš tik tada supratau gilią Šv. Rašto mintį, kur žydai, kovodami su priešu maldavo Dievą: saule sustok

Laikas tokiuose momentuose bėgte bėga. Spėju laikinai surikuoti sienos apsaugą, gauti asmeniską uždavini: vykkti 10-to pasienio bataliono vadovui į Liūnų dvarą, esantį už Širvintų. Visur, kur tik įsakymas ar parėdymas vis pažymėta "labai skubu". Taigi ir labai skubu... Atstumas virš 30 km. Važiuoju arkliai.

Tik bevažiudamas turiu laiko apgalvoti, kad ne viskas jau taip sklandžiai yra, kaip kad turėtų būti, kaip kad popierinė teorija.

Tų pat metų balandžio mėn. I-os divizijos vadas Br. gen. Vitkauskas su savo štabo karininkais lankėsi pasienyje ir drauge su rajonų viršininkais numatė pasienio apsaugos mobilizacijos planą. Pagal jį, kiekvieno rajono bustinėje būtų įsteigtas ginklų ir aprangos sandėlis, skirtas vienai kuopai. Žmonės mobilizuojami iš artimiausių apylinkių. Tuo būdu, net nenumant pareigūnų nuo postų, būtų trumpu laiku sustiprinta sienos apsauga. Deja, tai liko tik projektu, o mobilizacija vykdoma senu, netikusiu ir nedetalizuotu planu.

BUS DAUGIAU

Auksas, kviečiai ir virvė

Rašo: J. Kadagys

Dabar gi... Maskvos vadai, kaip džiunglių moralės sekėjams ir dera, atsidėkodami už tai, savo geradarius žada... palaidoti!

Maskva šiandien, dėl savo ekonominės sistemos netinkamumo, yra atsidūrusi dideliuose sunkumuose. Jos nesutarimai su raudonąja Kinija ir jos visiškas žemės ūkio sistemos bankrotas, pastatė ją vėl į rimtą pavojų. Jei jau nekrepiant dėmesio į bet kokį prestyžą ir jiems labai nepalankią propagandą, reikia pirktis iš kapitalistų net 10 milijonų tonų kviečių, kad išmaitinus savo "rojaus" gyventojus... manau plateni komentari nereikalingi.

Bet va, iš tos bėdos Maskvą ištraukti vėl užduotė skuba ne kas kitas, o Maskvos numatyti palaidoti aukos - tie patys nelaimingieji Vakarai!

Gal gi, pagaliau, jie ir yra tiek naivūs, jog mano, kad savo pagalba suminkštins Maskvos despotų širdį... susilauks iš jų padėkos ir pasigailėjimo...

Nenorime būti pranašais, bet kažin ar šį kartą tas Vakarų pasitar-

navimas tik nebus jiems paskutinis ir štai dėl ko. Vistik reikia pripažinti, kad per tuos 46 metus komunistai, kad ir nepaprastomis pastangomis, didele vargo, alkio, kančios ir kraujo kaina Rusijoje sukūrė ir išplėtė sunkiąją pramonę. Ginklų jie prisikalia patys ne tik sau, bet beveik ir visiems komunistiniams kraštams. Atominė bombų jau pasi gamina irgi pakankamai. Žaliavų jiems irgi netrūksta. Viena vienintelė sritis, kuri jiems labai kelia susirūpinimą - žemės ūkis.

Čia dar tenka kaip tik pažymėti, kad komunistai savo tikslų siekia gan apgalvotai, logiškai ir nuosekliai. Jie pirma pasigamino patrankų duonos sąskaiton, o išugdę savo karines pajėgas, pakėlė prestyžą ir svorį pasaulio akyse, - dabar Vakarai jiems pataikauja ir siūlo visokią paramą jau iš baimės, kad tik išgelbėjus... pasaulio taiką. Nors realiai vertinant padėtį labai abejotina, kad priešui stiprėjant jo apetitai mas mažėtų...

Dabar, kai Maskva savo milijonų pajėgumų atsistojto greta didžiųjų Vakarų valstybių, Nikita nutarė ir savo žemės ūkį pakelti. Kaip jam pavyks - kitas klausimas. Tačiau matant duosnią Vakarų pagalbą, Nikita turi didelių vilčių sustiprinti ir šią savo silpną poziciją, pilant į atsilikusių komunistinį ūkį Vakarų bilijonus.

Nukelta į 5 puslapį

49-oji tąsa

Mes sugaišome nemažai laiko besiklausydami nakties tylos, kuri po tik ką girdėto susišaudymo galėjo reikšti mums spąstus.

Pagaliau nutarėm, kad visvien rėkia pajudėti, nes tolimesnis pasilikti mas šioje vietoje mums nieko gero nežadėjo: mes buvome pakankamai atviroje vietoje, kalnelyje, nedengiami stambesnių miškų.

Labai atsargiai einame į pakalnę. Kiekvienas žingsnis apskaičiuojamas, kad nesukeltų bereikalingo garso, kuris tokioje nakties tyloje galėjo gan toli skristi...

Netrukus atsiremiamė į medinę tvorą. Arba mes esame paklydę, ar mūsų žemėlapis nerodė - vadovaujantis žemėlapiu, čia neturėjo būti jokių užtvary ar sodybų, vien tušti laukai, gi atydziau įsižiūrėję į tam-są mes galime matyti juodus kontūrus sodybos namų!

Tokiais atvejais visada jusdavom pasitenkinimą bolševikų naujuoju po tvarkiu - sunaikinti visus šunis, kad nei vienas ūkininkas jų neturėtų... Gal tas buvo paranku jiems, bet tik ir mums! Sodyba nakties metu, kurioje yra gyvas keturkojis sargas, aišku, būtų labai sunku aplenkti nesukėlus garsaus vampsėjimo...

Mes nedrįstame eiti arčiau šios sodybos, tuo labiau, kad galvojame jog esame pasiklydę ir nukrypę nuo savojo kelio. Patvoriu, kuris eina gerokai atokiai nuo sodybos, pamažu einame šiaurės rytų pusėn. Mums orientaciją gelbsti rytuose kas kart šviesėjans dangus, bet toji šviesa kar tu verčia ir spartinti žingsnius, kad laiku, - iki šviesos pasirodymo mes jau būtume kur nors šventosios parkrantėse...

Sodybą aplenkiamė. Vėl leidžiamės į pakalnę ir pasiekiamė siaurą kelią. Neįsistame. Kertame kelią ir arimais brenđame pirmyn. Prieš

Lietuvos Milžinai Kovojančios Lietuvos Partizano atsiminimai

IS NETOLIMOS PRAEITIES
Tikrų įvykių apžvalga

mus dunkso tamsi siena, aiškiai matoma šviesiejančiame dangaus fone. Tai miškas. Bet mes orientacijos vis vien neatgauname, vien ant nuovokos žygiuojame pirmyn, manydami, kad vis vien ten šiaurės rytuose nuo mūsų turėtų būti šventosios upė.

Slenka nemaloni valanda. Pagaliau pasiekiamė tą mišką. Dūšioje kiek ramiau - miškas-mūsų namai!

Miškas gražus, sausas ir retas. Turėtų būti nedidelis, nes jis, mūsų supratimu, turi remtis į upės pakrantes. Neilgai trunka ir mes stačiu šlaitu leidžiamės pakalnėn, bet čia sustojame, kaip stabo ištikti! Tiesiai prieš mus lomoje, kuri yra pasidengusi migla, gal kokiu 300 metrų atstume, matome ugnį! Balzguna ryto šviesa ir migla neleidžia mums matyti kas yra prie tos ugnies, bet ukniakuras dega gan skaisčiai, aišku, ten turi būti ir žmonės. Kas jie? Rusai? Stribai? Negalimas dalykas, nes jie nakties bijoje daugiau nei velnias kryžiaus. Vienintelė išvaden turi būti ar partizanai, ar koks pakvaišęs ūkininkėlis... Šiose sąlygose niekas naktimis tokių darbų neįdarinėdavo...

Kas ten bebūtų, -partizanai ar bd ševikai, mums su jais nepakeliui... Mes juos turime aplenkti, darydami nemažą lanką, o visa tai reiškia nu-

stojimą laiko, kuris mums dabar labai brangus. Nieko nepadarysi, mes metamės dar daugiau į šiaurę, palikdami per miglas matomą ugnį kairėje ir vėl su didžiausiu atsargu mu slenkame pirmyn.

Mūsų padėtį lengvina kas kart tirstėjanti migla, ypač mums leidžiantis į pakalnę, matomai upės loma. Upės, tiesa, mes nematome, bet aiškiai juntama, kad ji turi būti kur nors nebetoli.

Staiga išgirstame, atrodo, visai netoli mūsų švilpuką... Sukrentame į žolę. Automatai rankose. Mes pasirengė... Netrukus toks pats švelnus švilpukas atsiliepia kaž kur į dešinę nuo mūsų. Padėtis neįauki: mes esame tarp tos ugniavietės ir girdimų švilpukų. Neilgai trunka ir gulėdami prisiploję prie žemės aiškiai išgirstame žingsnių garsus... Einama ne vieno, grupės, visos mūsų laimė - migla! Tiek kiek mes nematome toliau kaip per 20 metrų, vadinasi ir mūsų drągai ar priešai irgi mūsų nematys.

Žingsniai neatrėja į mus, atrodo praeis por šalį... Kiek lengviau neįvams. Mes dar laukiame kurį laiką. Žingsniai nutolsta, bet girdime dar būkaurant. Drėgnose migloje sunku susiorientuoti kokia kalba jie kalba. Girdime slogius garsus, bet

arba jie toli, arba migla juos suriija

Kiek čia mes sugaišome laiko sunku pasakyti, bet migla kas minutę darosi pavojingai šviesesnė... Mes turime žūt-būt iš čia nešdintis jei nenorime akis į akį susitikti su čia esančiais žmonėmis. O tokio no ro mes tikrai neturime!

Labai atsargiai, žingsnis po žingsnio mes einame. Nesukubame, kad po kojomis nedundėtų žemė.

Pagaliau jau gerokai prašvitus, bet vis vien labai tirštos miglos dengiam, pasiekiamė upės krantą! Kito kranto nematome, jis skęsta migloje, bet upės pasiekimas, atrodo, mus ramina ir mes skubiai rengiamės, kad persikėlus į kitą krantą. Upė, kiek mus informavo, čia nėra gili, smėlėtu dugnu ir turi tik vieną gilesnę vagą, kurią teks perplaukti.

Rytas šiltas, malonus. Persikelimas nesukelia didesnių keblumų ir mes jau kitoje šventosios pusėje.

Dabar belieka tik susirasti saugesnę vietą praleidimui dienos. Ir tada, kai atrodė, kad mūsų visi šios nakties pavojai jau bus praleisti, staiga išgirstame šuns lojimą!

Tas kurtus migloje skęstantis balsas mums nieko gero nežadėjo! Aišku, -tai yra enkvedistų šuo ir jie čia kur nors netoli yra!

Lojimas ėjo, atrodo, iš anos pusės upės. Bet nesame tikri. Reikia kuo skubiausia nešdintis iš šios vietos, kitaip galime būti iššifruoti ir priversti susikauti!

Pirmyn!

Mūsų ginklai parengti, kad bile koki sutiktą pavojų galėtume atkirsti tą pačią sekundę ir mes, kas dvidešimts metrų sustodami ir pasiklausydami, skubame toliau nuo upės kranto.

Mes, atrodo, riedame į pavojų! Negana tų garsų pasilikusių anapus upės, - išgirstame garsus ir prieš mus! Kelias pirmyn yra užkirstas, arba imtų daug laiko jį išžvalgyti, o to laiko mes kaip tik neturime! Nutariam grįžti atgal prie upės ir ten laukti galutinio prašvitemo, nes toje padėtyje tik šviesoje galėsime geriau orientotis ir nebūsime pavojuje kas minutę užlipti ant kokių slapukų.

Mums jau pakan kamai aišku, kad turime reikalą su stribais, nes niekas kitas negalėjo turėti šunų! Klausimas - kiek jų ir koks jų užda viny?

Kartu su šviesa atgija ir visa aplinka balsais... Bet jie nuo mūsų yra kairėje, Anykščių pusėje. Dešinėje kol kas ramu ir niekas nedrumsčia ryto tylos... Pasukame paupiu beveik į šiaurę, norėdami galimai toliau atsitolinti nuo tos vietos ir manydami, kad ten bus saugiau. Kas gi pagaliau žino kokia padėtis. Tokioje padėtyje vien savia laime tegali pasitikėti...

Atsitolinę koki kilometrą nuo tos "garsų" vietos, sustojame ir nutariame padaryti apylinkės žvalgymą iš aukščiausiojo medžio.

Tenka dar kiek palaukti, kad kylan ti saulutė kiek prasklaidytų rūkus. Sudėdame po medžiu.

BUS DAUGIAU

Spaudos ir gyvenimo verpetuose ..

Sausio 10d. "Naujienos", nepatenkintos Dr. A. Trimako nusiųstu Rezoliucijoms Remti Komiteto Vadovybei sveikinimu aiškina, kad: "Užsienio politiką veda, pagal JAV prezidento nurodymus, valstybės sekretorius, o ne kongresas. Nei senatas, nei atstovų butas nediktuoja kokį užsienio politikos klausimą reikia kelti ir kokios akcijos tuo klausimu imtis. Jeigu kongresas kartais į šitą sritį įsikiša, tai susilaukia griežto pasipriešinimo iš administracijos pusės."

Tačiau sekančios dienos tų pačių "Naujienu" vedamajame kalbant apie "Goldwaterio demagogiją" jau aiškinama atbulai: "Kai reporteriai paklausė, ar senatorius iš tikrųjų yra nusistatęs nutraukti diplomatinis santus su Rusija, tai jisai susimaišė ir atsakė, kad šis reikalas iš tikrųjų priklauso senatui. Goldwateris, matyt, užmiršo JAV konstituciją, kuri įsakmiai paveda užsienio reikalų vedimą JAV prezidentui, su "senato pritarimu ir patarimu".

Nuošaliau stovinčiam nuo JAV santvarkos sunku šiuose diametriškai priešinguose teigimuose susivokti. Nebent... iš nakties į sausio 11 d. JAV konstitucija buvo staiga pakeista...

PADLAIŽIAI...

Laižo Chruščiovo sukruvintus padus komunistas Jonas Šimkus rašydamas iš Vilniaus, kad: "Džiugu buvo žiūrėti, kaip Chruščiovas ploja mūsų menui, kaip jis maloniai ir draugiškai kalbėjosi su mūsų Antanu Sniečkum." (Idomu, už ką?)

Bučiuoja tuos pačius padus ir A. Bimba šaukdamas: "Kas čia tokio, kodėl tokia mums dovana? Nagi va juose matau mūsų lietuvių tautos muziko-kompozitoriaus Miko Petrausko atvaizdą. Vadinasi, ženkliai išleisti Petrausko pagerbimui. Kokia tai didžiulė, graži visai lietuvių tautai dovana, suteikta tarybinės vyriausybės."

Pasiskaičius šias eilutes nejučio mis (šiais KSDonelaičio metais) atsidūda vergiška... būrų dvasia...

Metų pabaigoje Maironio vardo šeštiedieninė mokykla suruošė Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, Kalėdų eglutę. Kai kurie tėvai ir pašaliniai aukojo nemažai savo atliekamo nuo kasdienio darbo laik salei dekoruoti, eglutei papuošti, programai paruošti, loterijai suorganizuoti. Vienu kuo tas vakaras buvo nusisekęs - tai lankytojų skaičiumi. Salė buvo perpildyta ir dalis

tėvų su vaikučiais turėjo palikti parengimą juo nepasinaudoję. Neliečiant programos, prašosi viena pas taba tėvams: atvykus į vaikučių šventę nėra reikalo truntyti bare ir siurbčioti vieną po kito whiskey stikliuką. Ruošėjai ir suaugusieji svečiai turėtų išidėmėti posakį, užrašytą ant J. H. Pestalozzi kapo: "ATEIKITE PABENDRAUTI SU VAIKAIS." Toje dvasioje, ir tikrai toje, turėtų būti ruošiamas kiekvienas vaikas skirtas parengimas. Alkoholiniams gėrimams čia ne vieta ir lėbavimas nesiderina su vaikučių malonumui skirtu vakaru.

NUOSTABI NAKTIS...

Vanda Stankus praturtino mūsų negausų lietuvišką lengvosios muzikos repertuarą dar viena ilgo grojimo plokštele, pavadinta "Sutemų Garsai". Svajonė, romantika ir karštis melencholija dvelkia jos gražme dainavime. Puiki tarėna, sodrus balsas, graži interpretacija kalba

už tai, kad ji yra aukšto lygio mažos scenos dainininkė, kokios kitos mes neturime nei šioje, nei anoje pusėje geležinės sienos. Ji suteikė mūsų jaunimui (ir ne tik jaunimui) malonią progą pasilinksinti lietuviško dainavimo aplinkoje.

DEJA, disonansą sukelia reperturo parinkimas: be reikalo įterpta "Nuostabi naktis". Tai rusų-komunistų, mūsų pavergėjų, produktas ir jis rėžia laisvojo lietuvių ausį.

Pavergtos Lietuvos jaunimas, kuris pavyzdinčiai kovoja su kolonizatoriumi, išgirdęs šią plokštelę, nemaloniai nustebts, kad... iševijoję neapneinama be bolševikinio pado. "Nuostabi naktis" gerokai nuvertina šią gerą plokštelę.

"Vienybė" iševijojus laikraščius skirsto į dvi kategorijas: pažangiųjų (suprask-komunistų) ir reakcinių... Idomu būtų žinoti kuriai iš tų dviejų kategorijų "Vienybė" priskiria save? Ypač atsiminus tokius

lietuvių tautai to laikraščio skirtus užgauliojimus, kaip: "nesugebantieji valdyti lietuvių, nesubrendusių lietuvių tauta, "laisvinimas" yra savęs pačių apgadinėjimas" ir pan.

LIŪDNA IR GAILA...

Liūdna ir gaila pavergtos tautos vaikų, kai susimąstai bevartydamas paskutinį katalogą vadovėlių, išleistų kolonizatoriaus lietuvių kalboje (1963 Nr. 20a) "Kultūros, švietimo, mokslo skyriuje" randame šiuos autorius, auklėjančius lietuvių jaunąją kartą: Aritmetika - Pėlko A. Poliak G. Gamtos Mokslo Pagrindai - Skatkin M, Fizika - Pioryskin A. Chemija - Goldfarb J. Istorija - I. Minc, Fizika - Fetisov V. ir tt.

Visomis priemonėmis ruskiai bando infiltruoti lietuvišką jaunimą. Jeigu pavergtoje Lietuvoje mokslo srityje padaryta tokia didelė pažanga, kaip tvirtina okupantas, tai kodėl gi lietuviai mokslininkai neprileidžiami prie rašymo savo krašto mo

kykloms vadovėlių? Ar nėra tai pasityčiojimas iš lietuvių tautos išmoksintų žmonių? Ar nėra tai bandymas įtikinti moksleivius rusko pranašumu? Ar nėra tai alinimas krašto, išvežant pinigų už parduotus vadovėlius į Maskvą?

ARGI BĖRA KAS TOBULINTI?

Nuo Naujųjų Metų "Vienybė" pakėlė kainą už atskirą numerį iki 20 centų, ir sakosi, kad laikraštis dar toliau bus tobulinamas. Vargu bau galima tikėtis, kad duotas žodis bus tęsėtas. Tysliavienė, Norkeliūnaitė, Širvydas ir pora slapukų "Vienybė" tiek "patbulino", kad belieka ant jos nusmailinto tobulumo tik pakabinti raudoną skudurą. Tobuli to laikraščio vežikiški išsireiškimai, tobulas sukčių minčių apipavaldinimas, tobulai nurašomi iš komunistų laikraščių straipsniai, patbulintai garbinami tie, kurie persekioja pavergtą tautą... Pasiekusi tokį tobulybės laipsnį "Vienybė" jau galėtų pretenduoti į Lenino premiją ir pasiekti tobulo komunistų pataikūno E. Mieželaičio pėdomis. Nebent... redaktorės yra numačiusios dar tobuliau patbulinti tobulą drabstymą šmeižtų lietuvių tautai.

Gruodžio 30d. Vilniuje staiga mirė Dr. Jonas Kaškevičius. Būdamas ištikimas komunistų tarnas, jis, išgyvenęs Amerikoje virš 50 metų, 1959 m. išsikėlė į pavergtą Lietuvą ir ten susidūręs su realybe, pateko į apvertkiną padėtį. Išvyko iš šio krašto guvus, linksmas, laimingas... ir štai pagyvenęs trumpą laiką Vilniuje, dvasiniai susmuko ir anot Mizaros: "Aš turėjau progos jį stebėti (Vilniuje m. p.) per apie pusę metų, ir dažnai su liūdėsiu žiūrėjau į jį ir galvojau: kaip sunkus gyvenimas, nesėkmės žmogų pakeitė... Amerikoje gyvendamas, J. Kaškaitis mėgdavo eiti į teatrus, į mitingus, į pobuvius, būti su žmonėmis. Vilniuje, kur gyvenimas virte verda, jis, mačiau, jau nebe norėjo niekur eiti".

Ir iš tiesų, patekęs į raudonųjų valdovų globą, J. Kaškevičius atsidūrė sunkioje buklėje: virš metų neturėjo savo privataus kampo, ilgai negavo sovietų pilietybės; nežiūrint į tai, kad dėl gydytojų trūkumo okupantas atgaivino felčerių amatą, Dr. J. Kaškevičiui, turėjusiam 48 metus gydytojo stažą, nebuvo leista dirbti savo profesijoje.

Gyvendamas Amerikoje Dr. JK per "Laisvę" agitavo į okupuotą Lietuvą.

- nukelta į 8 puslapį -

Sausio 25d. Los Angeles įvyko rajoninis JAV Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas, kuris praėjo su dideliu pasisekimu. Nuotraukoje vienas iš kalbėtojų - Dr. Jurkūnas ir prezidentas, kurį sudaro JAV LB Centro Valdybos pirmininkas J. Jasaitis, Lenkauskienė, A. Mažeika, Konsulas Dr. J. J. Bielskis ir K. Liaudanskas. Nuotrauka - A. Kančausko.

VISŲ IŠGAMŲ TOKS LIKIMAS

BUVĘS RUSŲ OKUPACINĖS VALDŽIOS LIETUVOJE "TEISINGUMO MINISTRAS" POV. PAKARKKLIS SAKO:

"Mes esame tik traša rusų tautai."

Komunistinė spauda okupuotoje Lietuvoje (tartum Lietuvos laisvės atgavimo 1918 metais sukakties proga) paleido visą eilę straipsnių, kuriuose išgria lietuvių tautos išgamas, pažymėdama, kokį jie laimingą gyvenimą yra gyvenę ar gyvena, kiek jie "liaudžiai" (tikrumoje - Maskvai!) turi nuopelnų...

Tų "garsijų" išgamų tarpe minimas ir Povilas Pakarkklis, buvęs kadaise pirmosios okupacinės rusų valdžios "teisingumo ministras"...

Mes, ta proga, nekomentuodami plačiau apie tą savo tautą išdavusių lietuvių "laimę" po raudonųjų carų sparnu, leidžiame sau tik pakartoti jau skelbtą Laisvojoje Lietuvoje tie są apie Pov. Pakarkklį. Iš jo laiško ir iš jo paties žodžių tepaaiškėja kaip juntasi šiandien tas rusų garbinamas "laimingasis" išdavikas...

Mums yra atsiųsta fotostatinė kopija laiško, rašyto buv. "ministro"-lietuvių tautos išgamos - Povilo Pakarkklio prieš pat jo mirtį, dėkojant jo persekiojamam buvusiam bičiuliui p. X, kuris laimingai išėjęs iš pakarkklinių pakalikų kalėjimo Lietuvoje, atsidūrė užsienyje ir tada, kada tas bevandis išgama šaukėsi į užsienį esančius savo buvusius pažįstamus prašydamas vaistų, p. X užgirdo tai iš kitų ir, kaip tikras krikščionis, užmiršdamas ką jam buvo padaręs

Pov. Pakarkklis, vaistų siuntą pasiuntė per Lenkiją.

Trumpai - kas tas Povilas Pakarkklis?

Gabus ir energingas vyras. Visuo meninę karjerą pradėjęs dar mokyklos suole-ateitininkų būrelyje. Baigęs VDU Humanitarinį fakultetą, mokytojauja Panevėžio Mokytojų Seminarijoje ir čia jau virs energingas tautininkų ir "Jaunosios Lietuvos" organizatorius. Už priešmetoninę veiklą baudžiamas kalėjimu, pabėga į Šveicariją. Kiek vėliau grįžta, sėd trumpai kalėjime ir atlikęs karinę prievolę DLK Algirdo 2p. p. vėl studijuoja ir baigia teisę. Jau tarnaudamas Kauno prokuratūroje, susibičiulauja su žinomu komunistu Niunka ir įstoja į slaptą komunistų partiją.

1940 m. okupavus Lietuvą bolševikams tampa vadinamu "teisingumo ministru". Kilus vokiečių-rusų karui, kaip ir visi kiti tautos išgamos, pabėga pas globėją rusų į Maskvą. Karui pasibaigus jį vėl matome Kau ne ir tuo metu, matyti, sąžinės kankinamas ir vėžio ligos žudomas, rašo ne vieną laišką į užsienį, prašydamas iš savo buvusiu bičiulių paramos vaistais, kurių tada ir dabar tame žemės rojuje taip trūko ir trūks ta šis laiškas, tarpininkaujant komunistui Niunkai buvo persiųstas į Lenkiją, o iš ten pas p. X.

Kadango laiško didžioji dalis yra pašvęsta jų abiejų asmeniškiesiems reikalams, čia visų neperspausdiname, paimdami tik mums būdingas ištraukas.

Laškas prasideda graudžiais žodžiais, prisimenant jų abiejų praleiktą laiką ir jaunystę ir dėkojimu už siuntą vaistų.

"NORĖČIAU DAUG KĄ TAU PARŠYTI, BET NEI LAIKO, O GAL

AUKSAS...KVIECIAI ir VIRVĖ.... Tąsa iš 4 puslapio

Vakarai turėdami didelį perteklių kviečių, aišku, yra didelėje pagundoje juos parduoti. Bet argi niekas nepagalvoja, kad parduodami komunistams kviečius, parduoda kartu ir virvę patiems pardavėjams pakarti?..

Vakarai galvoja, esą, jei su sovietais pradėsime plačiau prekiauti, - jį kapitalo žymi dalis bus nukreipta į tą prekybą ir todėl Maskva turėsianti sumažinti dėl lėšų stokos savo ginklavimąsi... Kaip matome, argumentai tikrai gan "rimti" ir jiti kinantieji... Kiti iš tų ponų dabar dedasi dideliais moralistais... kaip gi neparduosi kviečių iš neištiesios pagalbos rankos tiems, kurie tos pagalbos taip reikalingi - pusalkani? Krikščioniška moralė reikalauja ar tūmū padėti. Tik idomu kur tie visi

IR PRASMĖS NEBĖR. ŽINAI."

Toliau: "...VISOS ILIUZIJOS SUGRIUVO..." Dar toliau - "NUSI VYLIMAS VISKUI... MES ESAME TIK TRAŠA RUSŲ TAUTAI" ir tą posmą baigia: "TU KUPIŠKĮ ATSIMENI. TU SUPRASI APIE KĄ AŠ KALBU - ABU ŽUVO PRIE LUKONIŲ, SUBAČIAUS VALSČIUJE... AŠ LIKAU ŠIAPUS TVOROS..."

Ir liko šis mūsų tautos išgama

"moralistai" buvo tada, kai vyko sukilimai Lenkijoje, rytų Vokietijoje ir pagaliau Vengrijoje. Kai ten, jau nekaltant apie kovojusius sukilėlius moterys ir vaikai buvo traiskomi azijatiškos Maskvos tankų, žudoma tūkstančiais patriotų... Vakarų moralistai ai sedėjo, kaip pelė po šluota.

Charakteringa šioje kviečių prekybos dar ir tas, kad kai buvo ruošiamas tam amerikiečių visuomenės opinija, buvo vyriausybės skelbiama kad kviečiai bus parduoti tik už grynus pinigus ar net už auksą, pagal tarptautinę kviečių kainą ir bus nugabenti amerikiečių laivais. Tuo tarpu, kai buvo pasirašyta pirkimo pavidomo sutartis, pasirodė, kad kviečiai parduodami ilgalaikio kredito sąlygomis, net 14½ centų už bushelį žemesne kaina, nei tarptautinė

"anapus tvoros", gal tik pajutęs sąžinės graužimą prieš mirtį, kad išdavė savo tautą rusui-okupantui, kad savo darbais eis į tautos praeitį kaip bevalis ir bedvasis jos sūnus palaidūnas, apleidęs Motiną Tėvyne sunkioje jai valandoje ir liks tik, anot jo paties žodžių, tik... traša kitiems - svetimiams.

Deja, toks likimas visų išgamų, kurie palūžta po sunkesne tautai našta...

je rinkoje ir tik pusė kviečių bus pristatyta Amerikos laivais.

Dabar Amerikos valdžia, arba teisingiau šio krašto mokesčių mokesčiai turės primokėti net po 70-72 centus už kiekvieną bushelį kviečių, parduodamų komunistams. Štai tau ir "biznis"!

Senatorius Goldwater, kuris visą laiką gan blaiviai ir teisingai vertina komunizmą ir jo pavojus laisvies kraštams, kuris gan drąsiai ir atvirai apie jį pasisako, komentuo-damas šią amerikiečių prekybą ir bendrai beatodairinį norą plėsti bet kokius santykius su komunistiniais kraštais, primena seną Maskvos komunistų posakį, kuris skamba taip: "Kai ateis laikas karti kapitalistus, tai jie patys galvotrukčiais skubės parduoti mums virves..."

SKUBANČIAM SKAITYTOJUI

KADA DIDŽIOSIOS VALSTYBĖS BIJO MAŽŪJŲ ?

Daug kas šiandien siūlo panaikinti mažąsias valstybes tik todėl, kad jos silpnos ir negali atsispirti didžiųjų valstybių užmačioms. Tai klaidinga nuomonė. Kai kas bando net pajaukti nepriklausomą Lietuvą kad ji be jokio šūvio (net be simboliško šūvio!) išleido sovietų bazes ir neilgai trukus buvo tu pačių sovietų okupuota. Betgi, be jokio šūvio JAV išleido sovietų atomines bombas 0 silpnutę Kubą. Tai juk beveik pačioje Amerikoje. Tik 90 milijų atstumo. Daug kam atrodo, kad tai žymiai blogiau, negu sovietų bazės nepriklausomoje Lietuvoje. Didžioji Amerika turi bijoti nykštuko Kubos Mažas Egiptas išgrūdo anglius iš Suez be jokio "ceremonijų". Baisu

sis Hitleris nedrįso pulti mažąsias Šveicarijos. Dabar Panama. Nesunku numatyti kaip ten bus. Taigi didu mas ne visada reiškia stiprumą.

GIRTI AR PEIKTI DE GAULE ?

Kai kas pyksta ant De Gaulle kam jis pripažino raudonąją Kiniją. Bet dar daugiau žmonių pyksta ant Amerikos kam ji padėjo išgalėti raudoniesiems Kinijoje ir buvo pasiryžusi taip pat pripažinti raudonuosius, tik laukė jai patogaus momento. Amerika labai barasi ant De Gaulle kam šisai gaminasi atomines bombas. De Gaulle gi sako, kad jis tatau daro Amerikos labui. De Gaulle sako, kad tos bombos skirtos apsiginti nuo sovietų. Jis sako, kad Amerikai gali būti kai kada "nepatogu" mesti atomines bombas ant sovietų. Tada Prancūzija galėtų "pa-

Rašo: Julius Šakelė

vaduoti" Ameriką. Juk, pavyzdžiui, Vengrijos sukilimo metu Amerika nematė galimumo ir reikalo susikibti su sovietais. Gi jokia kita valstybė, neturėdama atominių bombų, negali "pagąsdinti" sovietų. Jeigu Prancūzija tų bombų turės ir Amerikai bus lengviau. Juk Prancūzija yra Amerikos sąjungininkas.

VATIKANAS AUKŠTAI - VATIKANAS ŽEMAI

Ekscelencija vyskupas Brizgys rašo "Drauge" daug idomių dalykų apie Romos Katalikų Bažnyčios aukštusius reikalus. Vertėtų Laisvajai Lietuvai kartais persispausdinti. Juk "Draugas" jau nebe vieną kartą

persispausdino Laisvosios Lietuvos straipsnius. Tik girdėjau porų pageidavimų. Yra, jeigu galima taip pavadinti, ir žemesnieji Vatikano reikalai, kuriais katalikai gal net labiau yra susirūpinę negu aukštaisiais.

Kalbama - rašoma apie Bažnyčios atstovų suvažiavimus. Jau buvo ir dar bus. Kalbama ir apie bažnyčios reformas. Neteko užtikti žinių, ar

tos reformos gali kaip nors paliesti tris klausimus: vedusių skyrybas, gimimo kontrolę ir katalikų kunigų atpalaidojimą nuo celebato. Nežinau kaip tie klausimai atrodo iš aukščiau žiūrint. Gal atrodo ir ne taip svarbūs? Eiliniam katalikui jie labai rūpi ir jam norėtųsi žinoti ar tai bus kur nors "aukščiau" svarstoma ar ne?

Kas daryti jeigu...

Pusiau rimtai.. pusiau juokais...

Rašo: Bėbras Dūmelis

SIŪLO PASIRAŠYTI...

Buvo laikai nepriklausomoje Lietuvoje, kad žmonės prašydavo "pažiuoti" vekselį tik dėl "formos". Ir labai dažnai toks vekselio pažiruotojas tik dėl formos turėdavo vekselį apmokėti ir ne kartą prarasti savo visą turtą.

Tokios mados čia Amerikoje nėra, bent lietuvių tarpe. Bet yra kitas dalykas, kurs daug karčių asarų jau yra pareikalavęs.

Tai siūlymas ir įkalbinėjimas pasirašyti dokumentą, kuriame yra truputis atspausdinta stambiomis raidėmis, o visa kita (ir keleriopa daugiau!) smulkiais ir vos įskaitomomis raidėmis. Tokius dokumen-

tus siūloma pasirašyti neskaičius - kam čia be reikalo akis gadinti. Juk visi taip pasirašo - tai kodėl tau bijoti. Tokie dokumentai, kuriuos ir lietuviai dažnai turi pasirašyti yra įvairios sutartys (kantraktai) draudimo, pirkimo, pardavimo, statybos, remontų ir galybė panašių. Tie visi smulkūs sakiniai labai pavojingi. Reikia juos skaityti ir jokiū būdu nesirašyti neskaičius.

KYLA BAIMĖ DĖL LIKIMO...

Žinoma, jeigu iš ryto pesimizmas didėja ir kyla baimė dėl likimo po smagių vakarykščių išgertuvių, tai čia išeitis dar yra. Pulk prie savo žmonos ir maldauk atleidimo. "Likimas" tau nebus baisus.

Bet jeigu pesimizmas auga ir bai

mė dėl ateities didėja nei taurelės neišgėrus - eik pas daktarą. Kodėl? Amerikoje yra 18 milijonų žmonių, kuriems ko nors galvoje trūksta. Ir jie patys to nežino. Tai jiems per daug linksma, tai per daug liūdna, tai per daug drąsa, tai per daug baimės. Ir panašiai. Tai gali būti "pradžia". O pačioje pradžioje kiekviena liga lengviau išgydoma.

Eik pas daktarą. Pas kokį? Medicinos daktaras gali nepanorėti (ar laiko ar net patyrimo neturėti) su "tokiais" užsiimti. Todėl eik pas specialistą - psichiatrą. Jų, tiesa, yra visokių ir visai jie vadinami. Yra net sukčių, kurie pasivadina visokiais "analizuotojais" (taip buvo laikraščiuose rašyta) ir išnaudoja ieškančius pagalbos.

Reikalai ar reikaliukai ir poreikiai

Okupantas yra jau tiek išvarginęs Lietuvos žmones, kad jie kasdieninėje kalboje ar vadinamajam laisvadienių pasikalbėjimuose nedrįsta vartoti žodžių, liečiančių elementarius žmogaus reikalavimus. Taip pat tenkštėje spaudoje jų nerasi ir net vietinių agitatorių prakalbose neišgirsi. Žodžiai - reikalas, reikalingumas, būtinybė, kalbant apie gerbūvį, yra pranykę iš laikraštinių ir šnekamosios kalbos. Jų vieton atsiradęs ne drąsus, pavargėliškas, tinkamas vietos sąlygoms, - poreikis.

Tenkiščiai laikraštinkai ir net agitatoriai mato vargdienišką padėtį, žino ko žmonėms reikia, bet yra tikri apie vyresniojo brolio burlioko nepasotinamą apetitą, kad tik jiems reikia, kad aukščiausias tikslas yra tik vienas - kitų tautų pavergimas.

Menu savo bičiulį, kuris besibagiant pirmajai bolševikų okupacijai, norėjo nusipirkti dežutę degtukų. Tik pusbalsiai ir be jokios intencijos pareiškus nustebeimą, kad jų nėra, buvo iš krautuvis nuvestas į milicijos būstinę ir prigrąšintas nekelti visuomenėje nerimo ir neiti prieš sovietų valdžią, priešingu atveju jis gausias degtukų...

Pas mus užjūriuose tų reikalų marios: ir asmeniškų ir visuomeniškų. Kas juos čia išskaičiuos, kas aprašys paskirų asmenų ar grupių siekimus ir užsimojimus. Kas išdrįs juos papeikti, paabejoti arba sustati neti pirmaeilio ar antraeilio svarbumo eilėn. Ir nereikia, nes tikrai jie daugiau ar mažiau yra svarbūs, nors apie tai dažnai eina kalbos ir su tam tikra pagieža rašomi raštai vadinant asmeniškais papapijiniais ar smulkiais partiniais reikaliukais.

Nusibodę yra šios kalbos bei raštai, bet dėl bendro labo, vasario mėnesyje visur vykstant vajams Lietuvos išlaisvinimui, palikim visa kita tik tais poreikiais, sutelkiant dėmesį ir pastangas didžiausiam reikalui, didžiajam tikslui.

Tenepasiteisina, tenegudragalviau ja nėra vienas, kad svarbiam reikalui esant jis atiduotų viską ir dar pridėtų... Tebūna žinoma visiems, kad tokie tai neteisybės sako kiekvienais metais ir į ją tiek įprato, kad jau įsikalbėjo kaip tą ligą.

Lai tokios ligos, pasakysiu, užrečiamos, šį vasarį pranyksta. Bus lengva pagyti, jei leisi sau žinoti, kad jau yra Lietuvos išlaisvinimui priartinti labai daug ir labai svarbių darbų bei reikalų, kuriems įvykdyti nėra pakankamai pinigų. Jų tikrai reikia!

P. L.

COMPOSITORS

For permanent positions. Machine Operators and Firmen. International Union on strike. all other unions working. Travel allowance to qualified people. Write at once giving past experience and places employec

A. CARLISLE and CO.
Phillips & Van Orden
Recorder Printing
& Publishing Company
co. Wayne C. Wade
525 Market Street
San Francisco 5, California

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED

Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:

CHEV., FORD, PLYM.	\$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STUD., RAMBLER, BUICK	\$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON	\$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD	\$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC	\$19.95

Žemios kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hidraulines stabdžių sistemos taisymas (cilindriai, vamzdžiai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkių mechaninių pataisymai, lyginimas ir dažymas.

Nauja dirbtuvė su moderniausiais įrengimais. Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

IMMEDIATE OPENINGS AUTOMATIC SCREW MACHINES SET UP MEN AND OPERATORS

Excellent Fringe Benefits Good Working Conditions
Contact Personnel Office

Burgess-Norton Manufacturing Co.

737 Peyton, Geneva, Ill. Phone: CE 2-4100

LEO'S SINCLAIR SERVICE

STABDŽIAI, SANKABOS (CLUTCH), TRANSMISIJO
(Standartinės ir Automatinės), TUNE-UP'S
IR MOTORŲ REMONTAS

5759 So. WESTERN AVE., kampas 58th St.

Sav. LEONAS FRANCKUS

Tel. PROspect 8-9533

Visų rūšių draudimas

AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSIKIMŲ, GAISRO,

LIGONINĖS IR VISOS KITOS APDRAUDOS

TAIP PAT LEISKITE MUMS ĮRODYTI MŪSŲ PLAČIAI ŽINOMĄ SAŽININGĄ, PATYRUSĮ IR STROPŲ PATARNAVIMĄ NAMŲ PIRKIMUI IR PARDAVIMUI

JUOZAS BACEVIČIUS

THE TRAVELERS AGENCY & OTHERS

Bonded member by the National and Chicago Board of Insurance Underwriters.

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave.

Chicago 29, Ill.

Val. kasdien 9-9

PROspect 8-2233

Šešt. ir sekm. 9-5

SIUNTINIAI I LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS
LICENCIJUOTA LIETUVIŲ FIRMA

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. CA 5-1864

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

2439 West 69 St.

WA 5-2737

E. ŽUKAUSKAS

Didelis pasirinkimas medžiagų kostiumams, suknelėms, skarelėms, odos ir kitų prekių! Įsitinkite!

TINKAMI RŪBAI DUODA GERĄ SAVIJAUTĄ

DĖMESIO!

Pas mus Jūs rasite vyrui pasauli! - Mes galime Jus aprengti nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių BOTANY "500" kosciūmai ir paltai. Manhattan marškiniai, LEE ir DISNEY skrybelės. Krautuvis atidaryta kasdien ir sekmedieniais nuo 10 iki 4 v.

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,

4630-32 S. Ashland Av., Chicago 8, Ill. Telef: YA 7-1272

Cia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuostimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

ČIKAGOS ŽINIOS
Vid. Vakarų Apygardos krepšinio pirmenybes Čikagoje netikėtai laimėjo Clevelando ŽAIBAS. Kitas sekančias vietas užėmė - Čikagos Aras, Detroito Kovas, Čikagos Neris ir ASK Lituania.

* Krepšinio rinktinės išvykai į Australiją sudarytas organizacinis komitetas, kurį sudaro - V. Adamka vičius, K. Drunga, Vyr. Grybauskas, dr. P. Kisielius, Br. Nainys ir J. Šoliūnas.

* Salės futbolo pirmenybėse Liths komandai sausio 19d. teko pralaimėti vienai stipriausiajui komandai Rams 2-1. Tačiau sausio 26d. Liths įveikė Hosiers 3-1.

* Krepšinio pirmenybės Market Parke jau įpusėjusios. Dalyvauja ASK Lituania, Aras, Neris ir Neo Lituania. Lituania šiuo metu pirmąją. Rungtynės vyksta sekmadieniais ir trečiadieniais. Vasario 5d. Neris lošia prieš stiprią Capitol Savings.

* Futbolo klubas Lituania kovo mėn. 14d. Vyčių salėje - 2455 West 47 St, ruošia iškilmingą vakarienę, kurios metu bus įteikiami žaidėjams už pasiekimus laimėjimus 1963 m. medaliai.

IŠ IX ŽIEMOS OLIMPIADOS
Sausio 29 Insbruko mieste, Aus-

Sporto Žinios

SPORTO ŽINIŲ SKYRIŲ VEDA - J. PLEIRYS

Visos sportinės žinios ir nuotraukos siunčiamos šiuo adresu: 6658 So Rockwell St. Chicago 29, ILL. Telefonas - PR 8 - 8868

trijoje, prasidėjo 9-oji pasaulinė žiemos olimpiada. Dalyvauja viso 1.500 sportininkų iš 35 valstybių. Atidarymo parade didžiausias ovacijas sukėlė krašto rinktinė-Austrija, po to Amerika ir, žinoma, rusai žy-

miai mažiau. Daug rūpesčio kėlė sniego stoka, nes pav. bėgimo keliams sniegą teko gabenti sunkvežimiais. Tuojau po atidarymo prasidėjo pirmosios varžybos kur ledo rullyje rusai įveikė amerikonus 5-1.

Duodame 3 dienų laimėtojus ir medalių stovi.

Aukso medalių laimėtojai: Figūrinis čiuožimas por. - Rusija, 30 klm. pašliužomis - Suomija 1val. 30min. 50,7 sek. Motery 500 m. pačiužom-

rusė	45 sek.	ir vyrų pakaln. pašliužomis - austras Zimmerman. Ledo ritulio pirmenybėse pirmąją Kana da 4 t. Čekoslovakija 2 t. Rusija 2, Suomija 2, Amerika, Švedija, Vokietija ir Šveicarija po 0. Medalių stovis Rusija 2 aukso, 1 sid. ir 2 bronzos Suomija 1 aukso
Vokietija	0	1 1
Prancūzija	0	1 -
Norvegija	0	1 -
Kanada	0	0 1

Kaip matome, amerikonomis pradžia nėra sėkminga. Jie kol kas dar nebuvo pakliuvę net tarp 10 gerųjų. Poriniame čiuožime 15 metų mergina su broliu iškovojo 4 vietą ir moterų 500 m. pačiužomis 5-tą vietą.

PAVOJINGAS DRAUGAS

Atsiminimų žiupsnelis iš praeities laikų

3-oji tąsa

Galutinai suredagavę nutarėm sukviesti didesnę sueigą ir pasirašius memorandumą įteikti jį Dr. K. Griniui. Sutartą dieną Juozas dar telefonavo, ar kartais nepamiršau sutarimo. Memorandumo projektas išėjo storokas - keliolika rankraštytų puslapių. Ir va, beinanant į pasiūlymą prie "Rambyno" restorano slenksčio esu areštuojamas!

J. Pyragius

Saugumo vienukėje turėjau sočiai laiko išanalizuoti visą reikalą ir priėjau išvados, kad tapau Juozo provo kacijos auka. Tačiau aš išsprendžiau jo neišduoti.

Kai išėjęs iš kalėjimo vienam kitam bendraminčiui mėginau aiškinti Juozo provokaciją, man niekas neno rejo tikėti.

- Negali būti. Čia koks nors nesuipratimas. Juozas aukščiau bet kurių įtarimų... O šliesoraitis su Matulevičium Klaipėdoj mane net kaltino griauant tarpusavio pastikėjimą.

Kiek tokių ar panašių bylų Juozas suorganizavo, niekas nežino. Bet ką tą ir jis nuslydo.

Po birželio 7 d. drauge su kitais išlėkė iš kariuomenės be antpečių ir aviacijos leitenantas Petras Skurauskas. Išbuvęs kiek laiko ištremtas, jis pagaliau grįžo Kaunan. Čia begyvendamas pastebėjo sodnelyje prie savo lango vieną ir kitą vakarą žmogystės šešėlį. Kartą Petras ėmė ir iššovė iš pistoleto. Jis liko pakaltintas sužeidęs atsitiktiną praeivį, nes tai nebuvo koks vagilius ar sellys. Nors Petras teisinosi iššovęs taipgi atsitiktinai, bet teismas jam priteisė berods pusantrų metų.

Esant kalėjime, kažin kuris kame ros draugas ir vilioja Petrą:

- Matai, kiek atlikusių pusę bausmės išleidžia atostogų derliui nuimti. Prašyk, gal ir tave išleis. Ana, koks gražus ruduo...

Petras pasiprašo ir jį išleidžia paatostogauti. Pailsėjęs kalėjime,

CRAFTSMEN WANTED

Class "A" Tool and Die Makers

Apprenticeship or equivalent required. Must be able to plan, construct, alter or repair small precision punch press, dies, drill jigs, assembly fixtures and riveting tools. Try out, diagnose and correct tooling troubles.

Set-up Men-Automatic Screw Machines. Must be able to set up Brown and Sharpe single spindle automatics. Tow rates and fringe benefits. New Air-conditioned plant. Write to: Personnel Manager.

S C M Corporation
P. O. Box 432
ORANGEBURG, S. C.

PERMANENT POSITIONS AVAILABLE NOW LABORATORY TECHNICIAN

Capable for full charge Accomodation for lady At no additional cost. All fringe benefits. Also immediate need for

REGISTERED NURSES

Opening for or in 69 bed general hospital Excellent starting salary with automatic increases. All fringe benefits. Including full maintenance or enjoy low-cost housing off the hospital grounds. Hospital expanding in near future.

Apply, write or wire ADMINISTRATOR

SENSENBRENNER HOSPITAL

Kapuskasing Ontario, Canada

STATEMENT OF OWNERSHIP, Management and Circulation (Act of October, 1962, Section 4369, Title 39, United States Code)

- 1) Date of Filing - 9. 27. 1963.
- 2) Title of Publication - LAISVOJI LIETUVA - FREE LITHUANIA.
- 3) Frequency of Issue - Bi-Weekly.
- 4) Location of Known Office of Publication - 911 W 32 St. Chicago 8, Ill.
- 5) Location of The Headquarters or General Business Offices of The Publishers - 911 W 32 St. Chicago 8, Illinois.
- 6) Names and Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor. Publisher - V. Kacinskas, -5120 So Laporte Ave, Chicago 38, ILL. Editor - A. J. Kaulenas, -911 W 32 St. Chicago 8, ILL. Managing Editor -

K. Radvila, -6829 So Maplewood Av. Chicago 32, ILL.

7) Owner: Name - Lithuanian Reeneration Association. President - K. Ozelis, Address- 2527 W. 45 St. Chicago, ILL.

8) Known Bondholders, Mortgages and Other Security Holders owning or holding 1 percent or more of total amount of Bonds, Mortgages or Other Securities (If There are none so state) - NONE.

10) This Item Must Be Completed For All Publications Except Those Which Do Not Carry Advertising Other Than The Publishers Own and Which Are Named in Sections 132, 231, 132, 232 and 132, 233, Postal Manual (Sections 4355 A, 4355 B and 4356 of Title 39, United States Code)

Average No. copies each issue during preceding 12 months	2.050	Single issue nearest to filing date	2.050
--	-------	-------------------------------------	-------

A. Total No. Copies Printed (Net Press Run)		
B. Paid Circulation		
1. To term subscribers by mail, carrier delivery or by other means.	801	801
2. Sales through agents, news dealers or otherwise	450	450
C. Free distribution (including samples) by mail, carrier delivery, or by other means.	500	500
D. Total No. of copies distributed (Sum of lines B1, B2 and C)	1.751	1.751

I certify that the statements made by me above are correct and complete

Signed: Publisher - V. Kacinskas

Gardžiausia duona - bulkiuše - sausainiai - tortai

BRUNO KEPYKLOJE
KEPA LIETUVISKĄ DUONĄ

BRUNO KEPYKLA

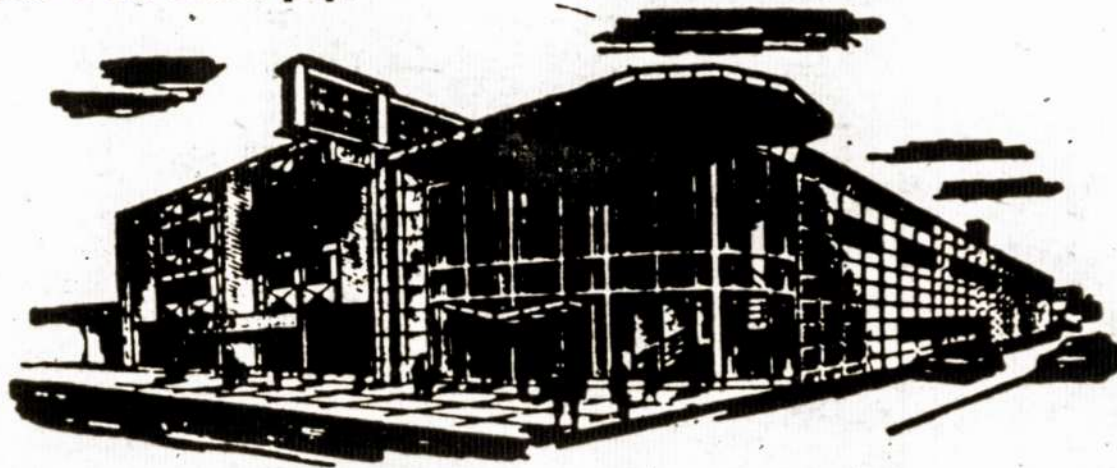
Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Agūnas!

Sav. BRUNO MACIANSKIS
3339 So. Lituania Ave
Tel- CL 4-6376

Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrd nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

4 1/2% anticipated dividend on investment accounts

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kėmais automobiliams užima 290 pėdų plotą. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui pulkiausiu įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parko apylinkės centre. Current Dividend up to 4 1/2%

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GRovehill 6-7575

PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE. PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDZIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98	COCKTAILS MANHATTAN OR	
GERMAN BRANDY	5th \$3.98	MARTINI kvorta	\$2.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	ZELLER SCHWARZ KATZ.....	\$1, 29 (vokiškas vynas)
VODKA pilna kvorta	\$3.59	NAPOLEON FRENCH BRANDY.....	\$3, 35
KRON BRANNVIN		BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98		

Laisvoji Lietuva

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL.
Telef: FR 6-5416

Kas ir kur?

LAISVOJI LIETUVA dėkoja savo Bičiuliams ir Remėjams už aukas:

- 1) LAS Adelaidės sk. \$ 26, 4
- 2) A. Petkevičius \$ 10
- 3) S. Vidmantas \$ 5
- 4) Č. Šadeika \$ 5
- 5) A. Karaitis \$ 5
- 6) Dr. P. Dimas \$ 5
- 7) Pr. Marcinkėnas \$ 5
- 8) Vl. Kalytis \$ 5
- 9) V. Kubilius \$ 3
- 10) Pr. Stanionis \$ 2
- 11) Br. Mozūras \$ 2
- 12) E. Balčiūnienė \$ 2

Toronto LK Kūrėjų-Savanorių skyriaus nariai: A. Zubrys \$ 5, St. Banelis \$ 3, St. Asevičius \$ 2, Vl. Kazlauskas \$ 2, K. Kregždė \$ 2. L. Vaštokas \$ 2, J. Matulionis \$ 2, A. Jakimavičius \$ 2. V. Tamašauskas \$ 1, S. Pociūnas \$ 1, J. Šipelis \$ 1, V. Štreitas \$ 1, J. Kamenka \$ 1, S. Kviecinckas \$ 1, ir A. Poškus \$ 1.

SAJŪDŽIO paskelbtame Laisvosios Lietuvos platinimo vajuje, paskirtus kontingentus jau išpildė Anglijos Vietininkija visu 100%. Vietininkija vadovauja dipl. teisn. P. Mašalaitis. Nuo Anglijos neatliko ir pirmasis Čikagos LAS skyrius, vadovaujamas J. Balčiūno, išpildęs visu 100% skirtą išplatinti kontingentą. Čikagos Dr. Vidūno vardo LAS skyriaus narė p. Stefa Radvilienė surado 5 naujus prumeratorius. Kol kas iš kitų skyrių dar neturima vajuos davinių, juos

paskelbsime vėliau.

Laisvoji Lietuva širdingai dėkoja visiems atėjusiems jai į talką!

Dr. Vidūno vardo LAS skyriaus rengtas Kaukių Balius praėjo su dideliu pasisekimu. B. Pakšto salė buvo pilna. Premijas už kaukes laimėjo Br. Paliulis, Čičkevičienė ir Radvilienė.

Sausio 19d. Lietuvių Namuose Toronte įvyko Kūrėjų-Savanorių skyriaus narių susirinkimas. Pirmininkavo J. Matulionis, sekretoriavo V. Štreitas. Dalyvavo 15 narių, viso sąrašuose yra 21.

Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbti pereitais metais mirę sk. nariai - J. Tamulaitis ir P. Strazdas. Per pereitą dešimtmetį iš gyvųjų tarpo yra atsikyrę 8 sk. nariai.

Valdybos pirmininkui St. Asevičiui padarius skyriaus veiklos apžvalgą ir paaištravus skaičius pajamų-išlaidų apyskaitą, iš kurios matyti, kad turėta \$650, 71 pajamų, išlaidų turėta (Laisvės kovų invalidams Vokietijoje \$201) viso 374, 34

Revizijos Komisijos vardu pranešimą padarė J. Šipelis, užgirdamas Valdybos veiklą ir jo pasiūlymų, su sirinkimo išreikšta Valdybai padėkai į naują Valdybą išrinkti-J. Matulionis, K. Kregždė ir S. Banelis.

JAV lietuvių krepšinininkų rinktinė

Darnus suvažiavimas

Alfonsas Giedraitis

LOS ANGELES Liet. Bendruomenės Centre sausio 25-26 d. d. vyko LB Vakarų Apygardos apylinkių, organizacijų, lituanistinių mokyklų ir spaudos atstovų suvažiavimas, kuri atidarė LB Apyg. pirm. Liaudanskas, pakviesdamas garbės prezidentui Liet. Konsulą Dr. Bielski, JAV LB pirm. Jasaitį ir PLB Centro sekretorių Lenkauskienę. Sekretoriatan - L. Valiuką, Ž. Nidą Brinkienę ir D. Karaliūtę.

Darbotvarkė eiga buvo padalyta į 3 tarpinius, kurių I-jam vadovavo teis. Dapšys, II-jam inž. Mažeika ir III-jam A. Raulinaitis. Kiekvieną tarpinį skyrė 10 min. pertrauka. Skaityta 7 referatai: mok. Kojelis-Tautinės gyvybės išlaikymas šeimoje, mok. Medziukas-Jauni mo išlaikymas tautinėje bendruomenėje, J. Jasaitis-Lituanistinis švietimas, Dr. Avižienis-Lietuvių kalba Kalifornijos universitete, Dr. Jurkūnas-LB apylinkių, apygardų valdybų ir organizacijų uždaviniai kultūrinei veiklai kelti ir ugdyti, teis. Paltus-Lietuvių Fondo sustiprinimas, J. Jasaitis-Amerikos LB Tarybos rinkimai ir jų pravedimas.

Kadangi kiekvienam referatui laikas buvo ribotas, tai prelegentai patiekė kondensuotą medžiagą ir dar paskubomis ją skaitė. Užrašais nesinaudojo tik JAV LB pirm. Jasaitis, teisn. Paltus ir Dr. Avižienis. Jie

kuri rengiasi išvykai į Australiją, numato ten sužaisti 15 rungtynių. Trejos rungtynės bus žaidžiamos prieš lietuvius - Sydneyje ir Melbourne, prieš tu miestų lietuvių rinkines, Adelaidėje prieš Australijos lietuvių rinkinę. Visos kitos rungtynės bus žaidžiamos prieš paskirų valstybių (State) rinkines ir Australijos olimpinę rinkinę, kuriai bus paskutinis jėgų išbandymas prieš olimpinis žaidimus Tokio mieste.

Su lietuvių krepšinininkais vykstančiais į Australiją, organizuojama ir ekskursija. Visi galės prisidėti prie sportininkų ir aplankyti savo artimuosius bei pažįstamus. Artimiausiu laiku tuo reikalu bus paskelbtas išsamesnis pranešimas.

ALGIMANTO KEZIO SJ fotografijų paroda yra rengiama New York kovo 14-15 d. d. Apriškimo parap. salėje, Brooklyne. Parodą rengia New Yorko Lietuvių Bendruomenė.

Sukaktuvinis Kristijono Donelaičio vakaras yra rengiamas Čikagos Pedagoginio Lituanistikos Instituto ir įvyks gegužės 9 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

PAVOJINGAS DRAUGAS

Tąsa iš 7 puslapio

gumo valdininkai neva daro kratą ir lūkurioja atvykstant Petro su kaltės įrodymais. Petro vis nėra. Telefonuoja šen ir ten. Pagaliau, suranda taksi šoferį ir sužino kur Petras dingęs. Vakare, besirengiant sėsti prie Kūčių stalo, įgriūva pas Amonus saugumiečiai ir krečia iš pagrindų. Teranda skalbykloje sudegusio popieriaus pelenus. Vis vien, visa Amonų šeimos vyriškoji pusė kartu su Petru uždaroma saugumo rusin. Po švenčių Amonai paleidžiami, o Petras grįžta į kalėjimą.

Pasirodo, išėjęs iš kalėjimo "numinti derliaus" Petras buvo sekamas Pagaliau, baigus tardymą, byla buvo atiduota spręsti karo lauko teismui (nagrinėjama Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo skyriuje IX forte). Čia Petras padaro staigmeną: jis išsėdė teismui savo santykius su Juozu, įrodydamas, kad buvo jo išprovokuotas. Karo lauko teismas (gal pirmą kartą tokių teismų istorijoje!) atideda bylos nagrinėjimą ir išvyksta Kaunan gauti instrukcijas. Rytojaus dieną bylos nagrinėjimas tęsiamas iškvietus liudininku ir Juozą. Pasekmėje - visi kaltinamieji išteisinami!

Po šios bylos nebeatogu Juozui liktisi dirbti apygardos teisme. Matomai buvo prieita išvados, kad bus naudingiau jam iš viso laikinai pabūti toliau nuo Lietuvos. Juozas tapo paskirtas Pietocentro atstovu į šiaurės Afriką ir nedelsdamas iš Kauno išvyko.

pasirodė pakankamai iškalbūs ir be reikalingais sakiniais nesisvaistė.

Referatų nagrinėjamos temos apėmė daug lietuvių kultūrinio gyvenimo atsiakojimų, bet daugiausia apsiastota prie jaunimo su vyresniaja karta ryšių ieškojimo ir lituanistinio švietimo priemonių.

Suvažiavimo programa buvo vykdoma grynai demokratinio principu, o III-čiam tarpniui vadovaujantis A. Raulinaitis tą principą dar labiau sustiprino išstatydamas viešam balsavimui-posėdžių metu rūkyti ar ne? Ryški balsų dauguma nusvėrė, kad būtų nerūkoma; taigi rezoliucijų patiekti projektai tik vieno balso persvara buvo atmesti; kiekvienas diskusinis pasisakymas, liečias skaitytus referatus, neviršytų vienos minutės laiko. Žodžiu, III-čias tarpnis, daugumai po pertraukos grįžus iš svetainės, buvo pradėtas linksmi, tęsiamas įdomiai, gyvai ir kariško tempo spartumu, ir jeigu sekretoriatiui vadovaujantis Valiukas nebūtų pirmininkaujantis pritaręs, diskusijos ir sumanymai būtų per 15 min. baigti.

Kai jau beveik visi klausimai suvažiavimo dalyvių buvo kruopščiai išskendinti, visą laiką kantriai klausiusi losangeliečiams gerai žinoma senosios kartos daugelio organizacijų uoli veikėja Aftukienė paprašė balso ir išrėžė net kelias minutes trukusią prakalbėlę: "Gerbiamieji prelegentai čia daug gražių minčių bei projektų pripasakojo, bet kaip visa tai pavyks praktiškai įgyvendinti, tai jau kitas dalykas. Pirmiausia jūs, vyresnieji karta, pradėjote statyti namus ne nuo pamatų, bet nuo stogo. Atrodo, kad svarbiausias šio suvažiavimo uždavinys buvo: ieškojimas priemonių kaip patraukti jaunąją kartą prie lietuviškojo veikimo, tačiau nieko nepasakytą apie sąlygas tam veikimui. Jaunimui ir tokią be ventilacijos saliuokę, kurioje dabar vyksta šis suvažiavimas ir už kurios langų dabar girdime įkrypų šuns lojimą, neateis. Jaunimui reikia tinkamos aplinkos ir erdvesnės salės, kur būtų scena vaidinimams ir muzikai, o taipgi erdves šokiams ir žaidimams. Tada ir savo tėvų kalbos neprimirštų. Dabar jie eina pramogauti ten, kur tos sąlygos yra, bet ten nekalbama lietuviškai. Bažnyčios labai lietuviškai čia labai greitai surenka tūkstančius dolerių, bet kai reikia gėlbėti jaunoji karta nuo nulietuvėjimo tai net tinkamos salės neįstengiamai jai nupirkti. Vasuomenė ir organizacijų vadovybės turėtų remti sumanesniųjų ir gabesniųjų kultūrininkų

veiklą, pavyzdžiui, negausūs Tautinių Namų dalininkai, kurie savo skaičiumi gal nė dešimtadalio bendro menininkų nesudarytų, bet jie pajėgė išigyti geresnius namus su bent trigubai erdvesne sale. Užtai SLA 75-oji kuopa juos parėmė \$100, rems ir toliau. Turėtų ir kitos organiacijos prisidėti ne vien gražiais žodžiais, bet ir pinigais."

Taigi, pasakytą daug karčios tiesos, kurios skonj nepajėgė sušvelninti nei daktarai, nei auksaburniai kalbėtojai. Tai buvo tinkamiausiu būdu išreikšta tautos sąžinės žodinė rezolucija tiek pačiam prezidentui, tiek visiems suvažiavimo dalyviams.

Apskritai, suvažiavimas praėjo praktinioje nuotaikoje, respektuojant kito nuomonę ir neįsileidžiant į ginčus, o prelegentai savo trumpomis, bet turiningomis kalbomis - geriausi pavyzdžiai kitiems suvažiavimams bei minėjimams.

Visus suvažiavimo spręstus klausimus ir aptartus veiklos planus, būtų galima sutraukti į vieną trumpą išvadą: puoselėti visas lituanistinio bei kultūrinio gyvenimo apraiškas ligi tokio laipsnio, kad tas nenustelbtų besąlyginės kovos už Lietuvos išlaisvinimą, ir visomis išgalėmis remti bei ugdyti Lietuvių Fondą.

Suvažiavimo dalyvių su svečiais buvo prisirinkę 76. Antroji suvažiavimo dalis buvo pradėta 26d. rytą pamaldomis Šv. Kazimiero bažnyčioje, o 1v. p. p. suvažiavimo dalyviams buvo suruoštas LB Los Angeles Apygardos Dešimtmečio Sukakties Minėjimas-pietūs ir 4 v. p. p. parapijos salėje SLA 75-tos kuopos parengimas - spektaklis.

MARAS PLEČIASI.
Tąsa iš 3 pusl.

"Dabar kažkas labai panašaus sugebėjo pasirodyti ir Čikagos Margutyje."

Autorius, nagrinėdamas MARGUTYJE tilpusį K. Stropaus straipsnį, taip rašo:

"K. Stropus savo straipsnyje stropiai išsisaugoja pavartoti Nepriklausomybės žodį, todėl čia jam dar nereikėjo kabučių. Užtat jis kabutes vartoja kitam žodžiui, kuris reiškia viso laisvojo pasaulio lietuvių atsparą prieš Lietuvos okupantą ir prieš bolševizmą, o su tuo drauge ir pastangas Lietuvos nepriklausomybei atstatyti, kiekvienu atžvilgiu bent šiltus jausmus Lietuvos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės idėjai. Tas žodis yra r e z i s t e n c i j a, kurį taikydamos Amerikos ir užsienio lietuviams Margučio bendradarbis įsakmiai rašo tarp kabučių ir mėgina įrodinėti, kad dėl emigrantinės rezistencijos taip tik ir reikia rašyti."

Toliau:
"Išvada tegali būti vienintelė ir labai aiški: Kadangi negalima, tai nei vaidinkim, nei būkim laisvės kovotojai ar rezistentai, nepalaikykim jokių kvailių priešbolševikinio karo stovio nuotaikų. Tvirtai stovėkim už taiką! Taigi, kaip kartą V. Trumpa (Brooklyno "Vienybės" liudijimų) pareiškė, -laikiniai suspenduokim Lietuvos nepriklausomybės reikalavimą.."

Kuo šios pažiūros įdomios? Jos įdomios pirmiausia tuo, kad Lietuvos okupantas jau du dešimtmečiai skelbia ir visais būdais mėgina krašto ir užsienio lietuvius įtikinti, jog kova už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę yra negalima, beprasmiška, juokinga, baigta, pamišėliška ir nusi kaltėliška, nes Lietuva yra tapusi amžinai sovietinės imperijos dalimi."

Toliau B. Raila kalbėdamas apie lietuviškos rezistencijos reikšmę, itaką, rašo:

"Jei jos visai nebūtų ir ji visai būtų negalima, dėl jos negaištų laikas nei Lietuvos okupantų spauda ir radijas, nei "Vilnius" Jokubka, nei "Laisvės" Bima su Mizara, nei Brooklyno "Vienybės" girnalkai, nei K. Stropus.

Rezistencija dar yra, ji nesumašta, ji dar žino, prieš ką kovoti ir kokie pavojai gresia. Ir ji dar labai lengvai atskiria kiekvieną girnalką ar jis būtų šalčius, ar stropus, kurių vienas Lietuvos nepriklausomybę, o kitas lietuvišką rezistenciją dabar pradėjo rašyti tarp kabučių."

Spaudos verpetuose

- tąsa iš 5 puslapio -
tuvą nesūsti jokių vaistų bei vitaminų. . . Sakėsi tikrai žinaš, kad ten vaistų netrūksta ir jie nė kiek neblgesni už amerikoniškus. Tačiau vos spėjęs įkelti koją į išsvajotą "rojų", šis užkietėjęs komunistas (kuris ruskio garbei net savo sūnui davė Ivan vardą), pradėjo bombarduoti idėjos draugus laiškais, prašydamas gėlbėti jį ne tik vaistais, ne tik vitaminais, bet ir... aliejumi bei daigintais kviečiais. "Tai mano didžiulis prašymas, -rašo viename iš savo

laiškų Dr. JK (laiškas yra redakcijoje). Ir kaip didžiai aš Jums būsiu dėkingas. Jau iš anksto labai labai ačiū."

Šis naivus komunistas patikėjo raudonųjų plepalams ir patekė į jų spąstus skaudžiai nukentėjo. Tie, kuriems teko Dr. JK sutikti okupuotame Vilniuje, pripažįsta, kad jis buvo dvasiniai palaužtas, anot vieno ekskursanto "išmuštas iš lygsvaros" žmogus... Nieko nepadarysi... Visų išgamų toks likimas.
